

DOMOVINA

Upravištvu »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica št. 5/II.,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tužinstvo: četrletno 9 din., polletno 18 din.,
celoletno 36 din.; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din., polletno 24 din., letoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 16.714.

Sklad za podpiranje onemoglih delavcev se ustanovi

Minister za socialno politiko in narodno zdravje Cvetković je podpisal v kabinetu glavnega direktorja Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu pravilnik o ustanovitvi in uporabi sklada za podpiranje delavcev v onemoglosti in starosti. Glede na ta pravilnik je načelnik omenjenega ministrstva Jeremić izjavil med drugim:

Po tem pravilniku se ustanavlja pri osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu sklad za podpiranje delavcev, ki niso mogli doseči pravice do invalidske ali starostne rente, ker se je odlagala izvedba starostnega zavarovanja delavcev, kar bi se moralo zgoditi do leta 1925., a se je zgodilo šele lani septembra. Od predpisanega prispevka za starostno zavarovanje se bo za ta sklad v prvih petih poslovnih letih izločilo

po 6 odstotkov na leto, v naslednjih petih poslovnih letih po 4 odstotke, v nadaljnjih petih poslovnih letih pa po 2 odstotka. Skupna vsota za ta sklad bo znašala okrog 60 milijonov dinarjev. Od te vsote se bo izločilo okrog 10 milijonov za zdravljenje članov, ki so onemogli in so izgubili pravico do zdravljenja v bolniški panogi zavarovanja. Podpore iz tega sklada za onemoglost in starost se bodo določale po zavarovanem zaslužku zavarovanega člana v zadnjih treh koledarskih letih pred letom, v katerem je bila vložena prijava za podporo. Mesečna podpora bo znašala 60 do 200 dinarjev. Osebe, ki izpolnjujejo pogoje pravilnika, se morajo prijaviti okrožnim uradom, na katerih ozemlju žive, in sicer najkasneje do 1. julija, ostali pa v roku enega leta od dneva, od katerega izpolnjujejo pogoje. Podpore bodo pričeli dajati letos 1. decembra.

Gostilničarji za pavšaliranje trošarine

Pred kratkim je imelo Združenje gostinskih podjetij za mariborsko okolico redni občni zbor na Pobrežju. Dolgoletni zaslužni predsednik g. Matija Holc je podal sliko o težavah gostilničarskega stanu in o prizadevanju uprave za izboljšanje položaja gostilničarskega stanu. Opozoril je na prevelika davčna bremena in izvajal, da trošarinski pravilnik ni prinesel zadovoljive rešitve. Zato da je zahteva združenja, kakor tudi gostilničarjev po drugih krajih, da se uredi pobiranje trošarine v vsej državi na enoten način na podlagi pavšaliranja.

Predsednik je nato navedel razveseljivo dejstvo, da v zadnjem letu ni bilo izdanih toliko novih koncesij kakor prejšnja leta in so upravná oblastva v tem pogledu upoštevala želje združenja.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da šteje združenje 325 članov, ki zaposlujejo 140 natakarjev, odnosno natakaric, in 9 vajencev. Na novo so bili otvorjeni trije lokali, opuščeni pa trije, a pooblastil za vinotoče je 44.

Pri slučajnostih je g. Kostanjšek od Sv. Martina pri Vurbergu naglašal, da so na

vseh zborovanjih našega trgovstva mnogo razpravljali o novem združnem zakonu, ker je z njim postal položaj podeželskega trgovstva še obupnejši. Tudi gostilničarji so hudo prizadeti, ker se bodo smele po tem zakonu brez obrtnega lista ustanovljati združne menze, združna prenočišča in združne kleti. V odboru, ki je zakon preučeval, je bil tudi narodni poslanec g. dr. Jurij Koce, ki ni smatral za potrebno, da bi kot zbornični poročevalec za gostinstvo oddal odvojeno mišljenje, temveč je glasoval za zakon. Tudi ni bil upoštevan predlog združenja za davčni odbor in je bil imenovan v ta odbor neki točilec, ne pa gostilničar. Zato je g. Kostanjšek stavljal predlog, naj se g. dr. Jurij Koce kot poročevalec za gostinstvo odstavi. Po kratki razpravi je dal predsednik predlog g. Kostanjška na glasovanje in je bil predlog sprejet z vsemi proti nemu glasu.

H koncu je g. Kostanjšek še naglašal, da Zveza združenj gostilničarske obrti v dravski banovini ni dovolj odločno zagovarjala uvedbo pavšaliranja trošarine in da je novi trošarinski pravilnik nov neuspeh v vrsti njenih neuspehov.

Kakšne banovinske davščine bomo plačevali

V »Službenem listu dravske banovine« je objavljen pravilnik o banovinskem proračunu dravske banovine za leto 1938/39., ki ga je potrdil finančni minister z odločbo z dne 25. marca.

Kakor je znano, se bo za poravnavo banovinskih izdatkov poleg nespremenjenih 50odstotne splošne banovinske doklade k

neposrednim davkom, 50odstotne nadomestne cestne doklade in 50odstotne zdravstvene doklade pobirala povišana šolska doklada, ki bo znašala 30 odstotkov nasproti 26 odstotkom v prejšnjem letu.

Banovinska trošarina na alkoholne pijače ostane sicer nespremenjena, vendar je vnesen v proračun večji dohodek, ker se bo po

birala po novem pravilniku. Banovinska trošarina na ogljikovo kislino, ki se je doslej pobirala po tri dinarje za kilogram, se bo zdaj pobirala po pet dinarjev za izdelovanje brezalkoholnih pijač in po dva in pol dinarja za ostale namene. Spremenjene so tudi določbe glede banovinske trošarine na bencin. Doslej se je ta trošarina pobirala v obliki banovinske doklade 100 dinarjev na 100 kg tekočine, odslej pa znaša trošarina 35 dinarjev od 100 kg bencina in bencinske mešanice. Določbe glede trošarine na električni tok ostanejo nespremenjene. Prav tako določbe glede banovinske trošarine na pnevmatiko, ki se kakor znano pobira v obliki pavšala od motornih vozil. Spremenjena je določba, ki pravi, da se za motorna vozila, ki ne uporabljajo bencina ali bencinske mešanice, banovinska trošarina poviša za 50 odstotkov (doslej 100 odstotkov). Nadalje se spremeni način pobiranja, tako, da se mora vsa trošarina plačati do 15. januarja, odnosno ob prijavi, če ne presega 400 dinarjev na leto (doslej se je morala plačati v celoti, če ni presežala 200 dinarjev). Po novem pravilniku je drugače razporejena tudi banovinska taksa za plesne prireditve, ki je doslej znašala v mestih s preko 4000 prebivalci 300, v mestih do 4000 prebivalcev 200, v ostalih krajih pa 100 dinarjev. V novem proračunskem letu je za odmero takse odločilna uvrstitev v skupine po tarifni postavki 62. za kona o taksah in znaša taksa v mestih s preko 4000 prebivalci 300, 200, 150, odnosno 100 dinarjev, v mestih do 4000 prebivalcev 200, 150, 100, odnosno 60 dinarjev, v ostalih krajih pa samo 100, odnosno 50 dinarjev. Stranka pa mora sama prinesiti dokaz o uvrstitvi v skupino, sicer se ji odmeri najvišja taksa dotične kategorije. Delno so spremenjene tudi določbe glede davščine na lovske karte. Ob izdaji lovske karte bo treba v novem proračunskem letu plačati 50 dinarjev takse (doslej 100, razen za lovske paznike, kjer je znašala že doslej taksa 50 dinarjev). Od mesečne lovske karte se pobira banovinska taksa 50 dinarjev (doslej 100); ako pa dobi stranka v enem koledarskem letu dve ali več mesečnih kart, plača za drugo in naslednjo po 25 dinarjev takse (doslej 50 dinarjev). Nespremenjena je ostala 20odstotna banovinska taksa od prenosa nepremičnin, med tem ko se zniža banovinska doklada k državni dopolnilni prenosni taksi na 50 odstotkov (doslej 100 odstotkov); za občinske in cerkveno imovino, za imovino socialnega zavarovanja in pri premičninah, ki služijo kulturnim in nacionalnim namenom, je znašala taksa že doslej le 50 odstotkov).

20 odstotna banovinska doklada k državnim osnovnim taksam od dediščin ostane sicer nespremenjena, vendar se pri dediščinah, ki so po členu 6., točki 5., zakona o taksah oproščene državne takse, pobira samostojna taksa v znesku enega odstotka čistega pripadka nad 20.000 dinarjev (doslej v znesku enega odstotka od čistega pripadka nad 20.000 do 50.000 dinarjev in dveh odstotkov od čistega pripadka preko 50.000 dinarjev).

Kakor doslej se pobirajo banovinske administrativne takse, a s to spremembo, da se v bodoče 100odstotna doklada k državnim taksam pobira enle pri taksah po tarifni postavki 229., temveč tudi pri taksah po tarifni postavki 230. (za pritožbe proti obsodbam po davčnih, carinskih, trošarinskih,

takšnih in drugih finančnih zakonih in zakonu o monopolu).

Hkratu z gornjim pravilnikom je objav-

ljen tudi pravilnik o proračunu izrednih izdatkov in dohodkov bednastnega sklada.

Sladkor bi moral biti ljudska hrana

Prejeli smo:

V mnogih državah delujejo za tem, da bi postal sladkor zaradi svoje redilnosti ljudska hrana. Zato tam tudi skrbe, da je cenen. Pri nas pa je izredno drag, in to zaradi ogromnih davščin, ki jih pribijajo na ta nesrečni industrijski izdelek. Samo državna trošarina nanj znaša več kakor polovica prodajne cene. K temu pridejo še občinska trošarina, skupni poslovni davek in druge obremenitve, tako da znašajo vsa bremena približno dve tretjini prodajne cene.

Ponovne zahteve, da se zniža ta pretirana obremenitev, ki se nalaga najširšim slojem prebivalstva, so doslej ostale brez uspeha. Zaradi visoke cene je pri nas raba sladkorja zelo majhna v primeri z drugimi državami in znaša povprečno le okrog pet kilo-

gramov na osebo v enem letu, med tem ko znaša v zapadnoevropskih državah 40 do 50 kilogramov na leto.

Cena sladkorja pa bi bila lahko tudi nižja, če bi tvornice sladkorja nekoliko popustile na ceni in če bi se uredilo vprašanje pribitka v prodaji na drobno. Trgovci na debelo dobe kristalni sladkor po 12.66, za trgovce na drobno pa znaša cena 12.80 in v nadrobni prodaji se ta sladkor prodaja potem po 14.50 dinarja. Pred leti razlika pri trgovcih na drobno ni bila tako znatna. Kakor pa se čuje, dobe v zadnjem času nekateri trgovci na drobno ni bila tako znatna. Kakor pa se debelo, a kljub temu prodajajo sladkor po neizpremenjenih cenah. Da bi tudi pri nas postal sladkor ljudska hrana ali da bi se vsaj povečalo uživanje sladkorja, bi pač bilo potrebno vse storiti, da se zniža cena.

Krenite na pot poštenosti

»Domoljub« razpravlja v prejšnji številki o zadnjih občinskih volitvah in prihaja do spoznanja: »V Sloveniji so tudi tisoči volilcev, ki se ne skladajo s sedanjo vladavino. To za nas ni nikaka sramota. Ni dežele na svetu, kjer bi bili vsi enih misli v političnih in drugih vprašanjih. V tem pogledu tudi Slovenija ni izjema, čeprav bi morda bolj kakor katerakoli druga dežela sveta potrebovala politično enotnost.« »Domoljub« pa pravi tudi: »Sebi v sramoto in pouk moramo priznati, da smo v boju za naše občine nekajkrat doživeli poraze, ki bi jih ne bilo treba. Tudi tu se v splošnem potrjuje pravilo, da tretji dobiček ima, kjer se prepirata dva. Osebnih in krajevni spori so znak premajhne politične zrelosti in skrajni čas je že, da bi izginili s površja naše politične zgodovine.«

Glasilu katoliške akcije za naše podeželsko

ljudstvo pa seveda v isti številki tudi spet psuje jugoslovenske nacionaliste. Namestu, da bi objavil, kaj so povedali njegovi lastni ljudje v senatu o najbolj perečih vprašanjih slovenskega naroda, laže in obrekuje, da »Jugoslovenska nacionalna stranka ne zamudi nobene priložnosti, da ne bi pokazala svojega velesrbskega značaja. Svojemu velesrbsstvu se ne odreče niti sedaj, ko tolče grenak kruh opozicije. To se je posebno pokazalo v borbi proti konkordatu, ko je Jugoslovenska nacionalna stranka netila z vsemi silami plemensko mržnjo in hujskala pravoslavni klerikalizem na katoličane. Svoje velesrbsstvo in zagrizeno protislovensko stališče pa kaže tudi z govori v senatu, ko nastopa proti akademiji znanosti v Ljubljani.«

Kakor je po dolgem času »Domoljub« spet enkrat odkrito govoril, ko je rekel gornje o občinskih volitvah, takoj je svojo odkritost

in poštenost spet kar v isti številki potlačil v malho, ko je pisal o jugoslovenskih nacionalistih. Prav za prav ni vredno odgovarjati na te »Domoljubove« izlive, ki so samo premišljeno zavijanje resnice. Če stokrat dokažeš, da so take in podobne »Domoljubove« trditve čista laž, ne prideš »Domoljubu« do živga, ker pač piše po načelu, da namen posvečuje sredstva. Zato je tudi nemogoče stvarno prerekati se z njim. Zanašati se moramo pri takih priložnostih zmerom in zmerom le na to, da »Domoljubovi« bralci niso tako neumni in nevedni, za kakršne jih ima »Domoljub«. Prav radi bi seveda imeli, če bi se mogli in smeli z »Domoljubom« pošteno porazgovoriti.

Politični pregled

Državljske vojne na Španskem bo menda kmalu konec. Po zasedbi Leride

so frankovci dalje napredovali in dospeli že do Sredozemskega morja.

kjer so zasedli trdnjavo Tortoso, ki je od morja oddaljena le pet kilometrov. S tem je prekinjena zveza med Barcelono in Valencijo. Frankovci računajo, da bo vojne konec v nekaj tednih, češ da se bosta morala v najkrajšem času vdati Barcelona in Madrid. Kljub vsem tem porazom na aragonskem in katalonskem bojišču je vsaj zaenkrat republikanska ofenziva pri Madridu uspešna. Od Guadalajari so republikanci zavzeli več važnih frankovskih postojank. Kakor kaže, so bili frankovci na tem odseku bojišča res zelo poraženi in so se začeli umikati proti severozapadu. Nanje je pritisnila še ameriška prostovoljna konjenica. Madrid sam so začeli frankovci obstreljevati s težkimi granatami.

Po vesteh angleškega časopisja

so Japonci v Šantungu resno ogroženi.

zato jim je vodstvo poslalo velika ojačenja. Toda kitajski četniki na vseh cestah preže na japonske transporte in jih napadajo. Zavaljo tega niso mogli Japonci spraviti na to bojišče še nobenega vojaka. Če ne bodo mogli dobiti ojačenj, se bodo morali umakniti iz Šantunga. Iz Honkonga poročajo, da so Japonci po dvanajstdnevni krvavi borbi spet zavzeli Tajerčuang. V teh borbah je pa-

Frank Froest:

Neznanka s tančico

16

XXVIII. POGlavJE

Kriminalni roman.

Čas je za Foylea potekal zelo počasi. Tiho dihanje spečega je bil edini šum, ki je motil nočno tišino. Foyle se ni upal zaspati, toda časopis ni mogel trajno vezati njegovih misli. Čez nekaj časa je vstal in začel z rokami, prekrizanimi na hrbtu, komaj slišno korakati po debeli preprogi.

Premišljeval je, kaj naj stori, da izvabi ed tega moža njegovo skrivnost. Nekako polzvedno je čutil, da Grell spada med priče, ne pa na zatožni klopi. Da je Grell nekaj prikriival, o tem je bil detektiv prepričan. Menil je tudi, da ve, kakšen je vzrok tega prikriivanja. Če torej hoče izvabiti od njega skrivnost, mora to storiti le z zvijačo. Prav nejevoljen je Foyle sklenil, da hoče za vsako ceno zmagati.

Nekdo je tiho potrkal na vrata in blede obraz gospodinje se je pokazal. Žena je najprej pogledala spečega, katerega položaj je skrival okove na njegovih rokah, nato pa se je s plašnimi očmi zazrla v uradnika.

»Opreстите, gospod, nisem mogla spati, zato sem se oblekla, da pogledam, ali gospod Grell ali vi želite česa, morda skodelico kave...«

»Ne, hvala,« je odvrnil Foyle. »Sicer pa, ker ste že tu, mi morda lahko poveste, ali ste bili obveščeni, da pride gospod Grell semkaj? Ali niste mislili, da je mrtev?«

Stopila je v sobo in zaprla vrata za seboj. »Da, za mrtvega sem ga imela. Zato sem

se prav resnično ustrašila, ko sem prejela brzojav iz Liverpoola.«

»Iz Liverpoola?« je ponovil Foyle. »Kaj je od tam brzojavil? Ali smem videti tisti brzojav?«

Foyle je opazil njen dvomeč pogled in je nadaljeval: »Poslušajte, gospa Ellisova! Veste, da je bil izvršen umor, čeprav gospod Grell k sreči ni bil žrtev. Zanimam se za to reč in vi boste samo njemu storili uslugo, če mi pokažete brzojav.«

»Res ne vem, kaj naj storim,« je potožila gospodinja. »Prav za prav bi ga bila morala sežgati. Ali naj zbudim gospoda Grella in ga vprašam?«

Foyle jo je lahko zadržal, ko je hotela stopiti k spečemu. »Pustite ga spati! Lahko mi verjamete: pravico imam prečitati brzojav.«

To je zvenelo tako zapovedljivo, da je gospodinja segla pod svoj predpasnik in privlekla izpod njega rjav papir. Foyle je papir vzel in bral: »Gospa Ellisova, Dalehurst. Vse je bilo pomota. Zdrav sem in čil. Pridem nocoj. Ob katerem času, ne vem. Prosim, pripravite sobo. Nihče ne sme izvedeti, da pridem. Brzojav sežgite. R. G.«

Detektiv je vtaknil papir v žep. »Da, mislim si lahko, da ste se ustrašili,« je rekel. »Ali vam je gospod Grell vse pojasnil, ko je prišel domov?«

»Da, Kar tako naenkrat je stopil v mojo sobo, kjer sem pravkar nekaj šivala. Rekel mi je, da ga je policija prosila, naj se skri-

va, ker bi se njegovo delo samo oteževalo, če bi se razvedelo, da je še pri življenju. Niti tega ni dovolil, da bi obe služkinji vedeli za njegovo bivanje v hiši. Dekleti ga ob prihodu nista opazili, kajti odprl si je večna vrata s svojim ključem. Takoj nato je šel v to sobo in se zaklenil. Njegovo spalnico sem mu bila sama pripravila, a on je hotel rajši spati tukaj na zofi. Menil je, da je treba spalnico imeti pripravljeno za neko damo, ki jo je pričakoval.«

Gospodinja je očitno že uganila, kdo je bil Foyle, ker bi sicer ne pripovedovala vsega tako na široko. Uradnik ji je še zastavil nekaj vprašanj, nato pa jo je odpustil. Ko je bila zunaj, si je mel roke. Knežnja Petrovska torej pride sem. To bo debelo gledala, ko bo naletela na načelnika kriminalne policije.

Začelo se je že daniti, ko se je Robert Grell zbudil. Vstal je.

»Dobro jutro, gospod Foyle,« je rekel prijazno. »Bojim se, da nisem predolgo spal. Toda bil sem utrujen zaradi dolge poti. No, kaj nameravate zdaj? Kopati se pač ne bom smel...« Pri teh besedah je pogledal okove na svojih rokah in skomignil z ramami. »Priznati vam moram, da postopate previdno. Ničesar ne pripustite naključju.«

Foyle se je zasmel. »Kdor se loti česa, kar ne more dovesti do uspeha, je norec!« je odgovoril. »Toda zdaj sem pripravljen na drzen poizkus. Če ste voljni bri mrliško ogledni razpravi govoriti resnico, vsa ne bom aretiral, temveč bom poslal z vami samo nekaj svojih ljudi.«

Grell se je obrnil, stopil k oknu in strmel nekaj trenutkov v sivo jutro pokrajino.

dlo 16.000 Japoncev in 9000 Kitajcev.
Te dni je bil

razglašen Čangkajšek za kitajskega
diktatorja

z neomejenimi pooblastili, kar je znak odločne volje kitajskega naroda v borbi proti Japoncem. S tem bo sila kitajske vojske gotovo le pridobila. Ker Japonci prav nič ne kažejo volje, da bi popustili, je računati na dolgotrajno vojno, ki bo stala ogromne milijarde in zahtevala neštete človeške žrtve.

Avstrija se pripravlja na ljudsko glasovanje, o katerem je pač že gotovo, da se bo izreklo za Nemčijo. Zadnje čase so obiskali mnoga avstrijska mesta razni nemški narodnosocialistični državniki.

V nedeljo je kancelar Hitler obiskal
Gradec, v ponedeljek pa Celovec.

Sprejet je bil povsod z velikimi počastitvami. V obeh mestih je Hitler govoril ogromnim množicam. V Celovcu je med drugim očital bivšemu kancelarju dr. Schuschniggu, da je skušal dobiti pomoč tujine proti združitvi vseh Nemcev. Na koncu govora je Hitler pozval vse Nemce, da se v nedeljo na ljudskem glasovanju izrečejo za ohranitev velike Nemčije od Karavank do Severnega in Vzhodnega morja. Med zastopniki oblasti so v Celovcu predstavili Hitlerju tudi škofa dr. Hefterja, ki mu je izrekel zahvalo katoliške duhovščine in vsega katoliškega prebivalstva svoje škofije, češ da bo Hitlerjevo delo prineslo Avstriji le resničen mir in da bo Avstrija pod Hitlerjevim vodstvom doživela svoj preporod na kulturnem in gospodarskem področju.

Iz Rima poročajo,

da pogajanja za sporazum med Anglijo
in Italijo ugodno potekajo

in da bo sporazum najbrž podpisan že 15. t. m. Po tem sporazumu bo Anglija med drugim priznal italijansko aneksijo Abesinije. Po angleških vesteh bo pritegnjena k temu sporazumu tudi Francija.

Kakor prihajajo vesti iz Pariza,

je Blumova vlada ljudske fronte spet v
negotovosti.

Sestavila se je na naglem šele nedavno, to je ob nemški zasedbi Avstrije, in so že takrat govorili, da je to le začasna vlada. V torek se je v francoski poslanski zbornici začela razprava o finančnih pooblastilih Blumovi

Nato se je zdajci okrenil in se kratko zametal. »Dragi gospod, zakaj se sučete zmerom samo okrog ene reči? Hvaležen sem vam za vašo obzirnost, toda ne bilo bi prav od mene, če bi pristal na to, kajti ne morem izpovedati ničesar drugega kakor to, da ničesar ne vem.«

»Resnica se bo vendar izvedela,« je odvrnil Foyle trdovratno. »Če boste pri svojem sklepu vztrajali, se bo vaš položaj zelo poslabšal.«

Nekaj minut je bilo čisto tiho v sobi. Foyle je čakal potrpežljivo. Zunaj so začele že peti ptice, kar ga je vznemirjalo.

»Ne,« je naposled dejal Grell. »Vztrajam, da ne vem ničesar.«

»Vsaj to bi mi lahko povedali, ali ste imeli onega večera obisk,« je mirno dejal Foyle. »Ali je prišel Goldenburg sam k vam?«

»Ne vem, zakaj bi vam tega ne povedal po pravici,« je odvrnil Grell po kratkem premisleku. »Prišel je z neko osebo, ki je kmalu spet šla.«

»To je bila ženska,« je vzkliknil detektiv. Grell se je ugriznil na ustnice in umolknil. Uradnik je nekaj časa premišljal in potem kar tako mimo grede rekel: »Ta ženska je seveda bila Lola. Zdaj mi postaja zadeva jasnejša. Goldenburg je hotel izsiliti od vas denar. Morda je imel pisma, o katerih ste želeli, da bi jih lady Helena ne dobila v roke?«

Grell ni odgovoril.

»Tudi je mogoče, da je bodalo po zločinu prijel še kdo drugi,« je nadaljeval detektiv zamišljeno. »Toda zaenkrat pustiva to. Ali ne mislite, da bi bilo dobro, če bi zdajle zajtrkovala?« Ne da bi čakal odgovora, je

pozvonil, nato pa nekaj naročil gospodinji in ji dal pismo.

Zajtrk, kj ga je gospa Ellisova pripravila v pol ure, je bil prav odličen. Oba moža sta jedla z dobrim tekom, čeprav so okovi bili Grellu pri jedi neudobni.

Z vzdihom olajšanja je naposled uradnik odložil nož in vilice. Hkratu se je zaslišal iz daljave glas hupe in kratko nato je spustila gospodinja Greena in Malleyja v sobo. Višji nadzornik je odložil svoje težki plašč na stol in se z odpustljivo radovednostjo zazrl v Grella.

»Morem vam samo čestitati,« je dejal načelniku. »Zdaj bomo naposled le razkrinkali vso zadevo.«

»Upam,« je odvrnil Foyle. »Gospod Malley, ostanite za trenutek pri tem gospodu, moram govoriti z gospodom Greenom.«

Oba moža sta stopila v stransko sobo in po daljšem pogovoru je menil Green: »Morava torej počakati Petrovsko. Ali naj jo počakam jaz ali boste ostali vi tu?«

»Ne, to morate vi storiti, Green. Rad bi vam tu pustil Malleyja, toda žal se ne znam sam voziti z avtom. Moram pa za vsako ceno nazaj v London. Ali mislite, da boste lahko sami opravili?«

»O, da, prav gotovo,« je potrdil nadzornik.

»Med potjo bom odredil, da vam pošljejo v pomoč nekaj uradnikov v civilu. Žensko privedite potem takoj v London.«

»Prav.«

Četrť ure pozneje sta sedla Grell in Foyle skupaj v avto in Foyle je zelo pazil na svojega ujetnika. Ko je bil Malley zavzel šoferški sedež, je pristopil Green in tiho povpraševal svojega predstojnika Foylea: »Vi boste

V ečkrat je že prepozno, nikoli
pa ni prezgodaj, da se začne s
pravilno nego zob.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

vladi in je spričo viharnega razpoloženja desničarjev in tudi nekaterih levičarskih struj nejasno, če se bo vladi posrečilo doseči večino.

V angleški spodnji zbornici se je v ponedeljek obravnaval predlog opozicije,

naj se Chamberlainovi vladi izreče
nezaupnica,

češ, da njena zunanja politika ne more preprečiti stalnega naraščanja vojne nevarnosti in da je tudi v velikem nasprotju z vladnimi volilnimi obljubami, zaradi česar se morajo v takih okoliščinah razpisati nove volitve. Na take in podobne očitke je ministrski predsednik Chamberlain izjavil med drugim, da vlada stori vse za mir, vendar pa ne more sedanja vlada, niti ne bo mogla kakšna druga angleška vlada preprečiti vojne, če bi si kakšna tuja vladaabila v glavo, da se hoče vojskovati. Naglasil je tudi, da je treba Društvo narodov oživiti in odklanjal je predlog za združitev miroljubnih držav, zlasti Anglije, Francije in Rusije v svrhu skupnega nastopa proti napadalni državi, češ da bi taka zveza še bolj ločila Evropo v dva dela in pomenila še večjo vojno nevarnost. Predlog opozicije o nezaupnici vladi je bil naposled odklonjen s 359 proti 152 glasovom.

Po Sloveniji gre glas:
»Domovina« je za nas

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na zadnjem mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: debeli volji po 4.50 do 5.50, poldebli volie po 3.90 do 4.50, plemenski volji 4.75 do 6, biki za klanje po 3.50 do 4.30, klavne krave debele po 4 do 5, plemenske krave po 4 do 5.50, krave za klobasarje po 2.50 do 3.25, molzne krave po 3.50 do 4.10, breje krave po 3.75 do 4.25, mlada živina po 4.40 do 5.50, teleta po 5 do 7 Din. Mesne cene: volovsko meso I. 10 do 12, II. 8 do 10, meso bikov, krav in telic 6 do 12, telečje meso I. 10 do 14, II. 8 do 9, svinjsko meso sveže 10 do 14 Din. Na sejmu v Lendavi so se prodajali za kg žive teže: biki po 3.75 do 5, telice po 3.75 do 4.75, krave po 2 do 3, teleta po 4.50 do 5 din.

SVINJE. Na ptujskem sejmu so se trgovali prasci, 6 do 12 tednov stari, po 60 do 100 Din. Pršutarji so bili po 7 do 7.50, debele svinje po 8 do 8.50, plemenske svinje pa po 6.25 do 7 Din za kg žive teže.

KROMPIR. Na mariborskem trgu se prodaja po 1 do 1.50 Din.

KRMA. Na mariborskem trgu je bilo sladko seno po 50 do 55, kisló po 35 in slama po 35 Din za 100 kilogramov.

Grella končno aretirali kot morilca, ko prišpete v London?«

»Kot morilca?« je odvrnil Foyle. »Grell ni morilec. Pridržal ga bom kakšen dan v zaporu, da se zadeva razjasni. Naprej Malley!«

XIX. POGlavJE

Heldon Foyle je sedel v svoji uradni sobi in sestavljal poročilo za časopisje. Treba je bilo občinstvo počasi pripraviti na dejstvo, da Robert Grell ni bil mrtev. To pa je bilo treba storiti zelo spretno. Zato je Foyle raztrgal že dva sestavka, preden je bil zadovoljen s svojim izdelkom. Spis se je glasil takole:

»Obstoji vzrok za domnevo, da bo policija na bližajoči se mrliškoogledni razpravi o zadevi umora Grella mogla pokazati presenetljive ugotovitve. Policijska poizvedovanja so dognala, da zanesljivo ne gre za premišljen umor. Oblastva še zbirajo dokaze proti sumljivi osebi.

Moža, ki je bil zasledovan, so kriminalno-policijski uradniki s pomočjo krajevne policije izsledili v Sussexu in je zdaj zaprt na policijskem uradu v Malchester Rowu. Pri zasliševanju se je mož branil izpovedati, zakaj je bežal pred licio.

Ko je poročevalec našega lista včeraj vprašal na kriminalni policiji, kaj je »Grellovo zadevo, so mu dejali, da uradniki, ki jim je bil ta primer izročen v razjasnitev, upajo v naslednjih dneh dospeti do smotra.«

Foyle je pozvonil in je naročil vstopivšemu nadzorniku, kateremu je izročil spis

VINO. Cene so trdnjše, dasi zaenkrat trgovina še ni najživahnjša. Kupci nabavljajo povečini za sproti. Cene se gibljejo za navadna namizna lažja vina od 4 do 6, sortirana vina pa od 5 do 8 dinarjev. Slivovka stane 16 do 20 in tropinovka 14 do 17 dinarjev za liter.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 5. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

- 1 holandski goldinar za 24.07 do 24.21 Din;
 - 1 nemško marko za 17.42 do 17.56 Din;
 - 1 ameriški dolar za 43.10 do 43.46 Din;
 - 100 francoskih frankov za 135.27 do 136.71 Din;
 - 100 češkoslovaških kron za 151.48 do 152.59 Din;
 - 100 italijanskih lir za 227.80 do 230.88 Din.
- Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 485 Din. Avstrijski šilingi so bili v ljubljanskem zasebnem kliringu po 8.67 Din, nemški klirinski čeki pa po 14.50 Din.

Sejmi

- 11. aprila: Cankova, Poljčane, Višnja gora, Ribnica, Moravče;
- 12. aprila: Ptujška gora, Črnomelj, Št. Jernej na Dolenjskem, Lesce, Kamnik, Podčetrtek, Šoštanj;
- 13. aprila: Loka pri Žusmu;
- 14. aprila: Konjice, Laško, Rajhenburg, Stična;
- 15. aprila: Skaručina, Škocijan pri Mokronogu, St. Janž pri Dravogradu;
- 16. aprila: Križevci v Prekmurju;
- 21. aprila: Polšnik (kramarski in živinski; ta sejem ne bo 9. aprila, kakor smo zadnjič pomotoma navedli).

Drobne vesti

— **Koliko denarja se sme vzeti v Avstrijo in koliko nesti iz Avstrije.** Potnik sme vzeti iz Avstrije v tujino le v drobižu do 20 šilingov ali pa do 13.33 nemške marke in poleg tega tuja plačilna sredstva (z izjemo zlatnikov) do vrednosti 30 šilingov ali 20 mark, vendar samo enkrat v mesecu. V izvenavstrijski del velike Nemčije za taka potovanja ne obstoje več nikake denarne omejitve. Iz tujine sme potnik prinesiti v Avstrijo le v drobižu do 45 šilingov ali do 30 mark v teku meseca. Vnos tujih plačilnih sredstev ni omejen, kolikor je njih prinos v Avstrijo po veljavnih davčnih predpisih za

Nemčijo dovoljen. Za obmejno prebivalstvo je važno tole: Iz Avstrije sme odnesti obmejni prebivalec izključno drobiž do zneska 10 šilingov ali pa 6.67 marke pri vsakem prekoračenju meje. Iz Avstrije v ostale dele Nemčije ni omejitev. Iz tujine v Avstrijo sme obmejni prebivalec prav tako vzeti le drobiž do zneska 10 šilingov ali pa 6.67 marke pri vsakem prestopu meje. Iz izvenavstrijskega dela Nemčije se sme vzeti v Avstrijo v bankovcih ali drobiža do 20 šilingov ali 20 mark pri vsakem prestopu meje. To velja za vse osebe brez razlike starosti. Dosedanja omejitve na osebe, starejše od 14 let, je razveljavljena. Opozarjamo, da zadevna nemška naredba svari pred tem, da bi kdo te dovoljene zneske izkoriščal za to, da bi prenašal v obrokih večje zneske iz Avstrije.

— **Mednarodni hmeljarski posvet bo 8. t. m. v Pragi.** Kakor poročajo iz Zatca, je srednjeevropski hmeljski urad sklical za 8. t. m. posvet srednjeevropskih hmelj pridelujočih držav, ki bo v Pragi. Na sestanku bodo razpravljali o vseh važnih vprašanjih, zlasti o vprašanju skrčenja hmeljskega pridelovanja.

— **Plemenski sejem za bikce rodovniških organizacij.** Banska uprava javlja, da bodo letošnjo pomlad plemenski sejmi za bikce rodovniških organizacij po nastopnem razporedu: 25. IV. v Beltincih za okoliš Zveze za simodolsko govedo; 29. IV. v Velikih Laščah za okoliš Zveze za sivorjavo alpsko govedo; 2. V. v St. Juriju ob južni železnici za okoliš Zveze za pomursko govedo; 3. V. v Smartnem ob Paki za okoliš Zveze za marijadvorsko govedo; 4. V. v Ormožu za okoliš Zveze za pingavsko govedo; 17. V. v Kranju za okoliš Zveze za pingavsko govedo. — Vabijo se organizacije, občine in živinorejci, da se teh sejmov udeležijo, ker bo tu dana priložnost, da si nabavijo dobre plemenjake.

D O P I S I

PLANICA PRI FRAMU. Zelo redkokdaj se oglašamo v preljubi nam »Domovini«. Naj zdaj povemo javno, da čitamo ta pametni, nepohujšljivi in nehujskajoči kmečki list zelo radi. Sicer mnogi nismo nanj naročeni po pošti, to pa zavoljo tega, da imamo mir

pred nestrpnosti, zato rajši list »Domovina« kupujemo ob nedelja, ko hodimo izvrševati svojo versko dolžnost v Fram. Hudo neveselno nam je, da nam vsiljujejo prepirljivi list »Slovenski gospodar«. Mi nismo za prepire, tudi nas ne zanima, kako se gospoda ravsa med seboj, temveč si želimo samo take vesti, kakor nam jih prinaša pametni in ceneni list »Domovina«. Zato naj nam bo naše geslo: »Mi se ne bojimo, zato si brž »Domovina« naročimo.«

SV. BARBARA V HALOZAH. Že dalje časa se govori, da bi se pri nas ustanovila vinarska zadruga. Ponuja se nam tudi državna podpora, če se prijavi dovolj članov z deleži po 500 Din. Zadnji čas se je prijavilo precejšnje število članov ter se bo prepotrebna zadruga menda skoraj ustanovila. Tako naši mali vinogradniki ne bodo več odvisni od brezvestnih spekulativcev, ker bo njihovo vino odkupila zadruga in dosegla gotovo boljše cene. Pristopajte k zadrugi, ker je to le v vaše dobro. — Te dni nas je zapustil naš priljubljeni komandir orožniške postaje narednik g. Ilija Alvir, po rodu iz Bosne. V času svojega službovanja pri nas si je znal pridobiti mnogo dobrih prijateljev, zato ga bomo zelo pogrešali. Mnogo se je trudil, da bi naše zidance ne obiskovali nepovabljeni gostje, kar se mu je tudi večkrat posrečilo. Na novem službenem mestu mu želimo mnogo zadovoljstva. Njegovemu nasledniku, ki bo gotovo nadaljeval delo svojega prednika, želimo pristrčno dobrodošlico!

Domače novosti

* **Organizacija JNS za Ljubljano - Barje** je imela te dni občni zbor, ki se ga je udeležilo nad 100 članov. Zbor je vodil predsednik g. Rudolf Žitnik in opravičil zadržanega g. dr. Kramerja, hkratu pa mu izrekel pristrčno zahvalo za vso naklonjenost, ki jo izkazuje Barjanom. Prav tako se je zahvalil za podporo Barjanom dr. Pavlu Pestotniku, ki zaradi bolezni ni mogel prisostvovati zboru. Zatem je predsednik poročal o delovanju organizacije, ki je bilo kljub vsem oviram lepo uspešno. Blagajniško poročilo je podal g. Janez Skraba, v imenu nadzornega odbora pa je g. Menart izrekel pohvalo blagajniku in celotnemu odboru. Pristrčne

»Dajte napraviti petdeset prepisov tega spisa in pozovite vse časopisne poročevalce, ki jih imamo v seznamu, naj se zglasijo ob pol sedmih na policiji, kjer naj dobe vsak svoj izvod.«

Ko je nadzornik zapustil sobo, je stopil vanjo policijski predsednik sir Hilary.

»Ne želim, da bi me kdo motil,« je še rekel Foyle odhajajočemu nadzorniku, nato pa se je obrnil k policijskemu predsedniku in mu dejal: »Mnogo vam imam povedati, sir Hilary. Ali ne bi najprej prečitali tole poročilo za časopise?«

»Slišal sem že, da ste ujeli gospoda Grella,« je menil sir Hilary in mu vrnil pisanje. »Iz tega poročila bi sklepal, da ga mislite obdolžiti umora. Ali so prstni odtiski na bodalu njegovi?«

»Ne, Grell ni morilec, to poročilo sem namerano tako sestavil. Morate namreč vedeti, da sumim neko osebo, proti kateri imam v rokah dokazila, o čemer doslej še nisem govoril z vami. Če je kriva, kar tako napol dvomim, nam bo to poročilo morda pomagalo do gotovosti, o kateri še ne moremo govoriti.«

Foyleov glas se je spremenil v šepetanje. Ko je še govoril, je sir Hilary zdajci vstal in udaril z roko po mizi.

»Tega ne verjamem!« je vzkliknil. »Vi se motite — to ni mogoče!«

Foyleov obraz je ostal mirep. »Doslej še nisem ničesar ukrenil, ker moram prej jasno vedeti, kako je,« je rekel. »Če bom storil kaj, kar bo narobe, bom takoj vložil prošnjo za odpustitev iz službe.«

»No, no, nikar tako resno, saj vas nisem mislil žaliti,« je odvrnil policijski predsed-

nik. »Pokažite mi akte, da jih bova skupaj pregledala.«

Dve uri zatem je stopil Heldon Foyle na cesto in sedel v pripravljen avto.

»Peljite me v brixtonsko jetnišnico!« je naročil soferju.

Ivan Abramovič je vstal in nalašč obrnil hrbet načelniku kriminalne policije, ko je stopil ta v njegovo celico.

»Žal mi je, da vam moj obisk ni všeč, gospod Abramovič,« je začel Foyle smehljaje se. »Mislim sem, da vas bo zanimalo, če vam povem, da smo prijeli gospoda Grella.«

Abramovič je vzrojil. »To je laž!« je vzkliknil.

»Ni laž. Prijeli smo ga kot osumljenca in ga bomo morda obtožili, če nam ne boste vi pomagali, izvleči ga iz zagate.«

»Mislite, da mu jaz lahko pomagam?« je odvrnil Ivan po kratkem premisleku. »Motite se.«

»Toda vi zanesljivo veste, da on ni morilec!« Ivan je molčal. »Bodite pametni, gospod Abramovič,« je nadaljeval Foyle. »Verjamite mi, da boste storili svojemu gospodarju le največjo uslugo, če boste vse povedali, kar veste.«

Ko je rus nekaj časa strmel predse, se je zdajci uzravnal, sedel na stol nasproti Foylou in začel.

»Naj bo, verjamem vam, da bo le v njegovo korist, če povem, kar mi je znano. — Bil sem vse življenje nepridiprav in sem se klatil po vsem svetu. Pred petimi leti sem spoznal v San Franciscu Harryja Goldenburga, ki sem ga kmalu nato zamenjal z gospodom Grellom, ko je prišel tudi ta v San Francisko. Grell se je imenoval Johnson. ka-

dar je obiskal igralnico, v kateri sem bil jaz uslužben. Nekega večera je Grell pri igri dobil znaten znesek in je potem šel. Takoj za njim sem stopil tudi jaz ven, da bi se nadihal svežega zraka. Tedaj sem videl, da so Grella napadli trije lopovi, ki so gotovo vedeli, da je imel mnogo denarja s seboj. Priskočil sem mu na pomoč, in so bili napadci pregnani, nakar mi je daroval Grell pet sto dolarjev in mi rekel, naj se obrnem nanj, če bom kdaj v stiski. Mnogo let je od takrat poteklo, preden sem ga spet videl, in to čisto po naključju. Bil sem na Dunaju, ko mi je pisala sestra iz Petrograda, da jo je neki visoki uradnik, katerega nesramne ponudbe je zavrnila, iz maščevanja obdolžil političnega zločina. Prosil me je, naj ji pošljem denar, s katerim bo podkupila osebe, da ji bodo pomagale iz ječe. Ko sem baš ves obupan taval po cestah, me je srečal gospod Grell in mi takoj izjavil, da mi hoče pomagati. Naj grem samo kot njegov sluga v Petrograd, kamor namerava odpotovati. Ko sva prispela v Petrograd...«

Ivan je prekinil pripovedovanje in si zakril obraz z rokami. »Prepozno je bilo,« je dejal nato s hrupavim glasom, »moja sestra ni več živeča. Tedaj sem pobesnel. Stikal sem okrog, dokler nisem našel tistega moža in mu zasadi nož...«

»Ne izgovorite tega!« mu je segel v besedo detektiv. »O tem nočem ničesar vedeti.«

Rus je globoko zadihal. »Pobegnil sem samo z Grellovo pomočjo,« je nadaljeval. »Mnogo je storil zame, da me je rešil. Ali mu nisem dolžen vrniti usluge? Potoval sem z njim v Anglijo in ostal v njegovi službi.«

(Dalje prihodnjič.)

pozdrave je v imenu sreskega odbora sporočil g. Milan Cimerman. Poslanec g. Rajko Turk je zanimivo poročal o notranji politiki; podrobneje se je bavil s hrvatskim vprašanjem, s konfederatom in državnim proračunom. Njegova izvajanja je dopolnil še poslanec g. Milan Mravlje. Predsednik g. Žitnik se je obema poslancema zahvalil za zanimivi poročili. Za novo poslovno dobo je bil soglasno izvoljen ves dosedanji odbor s predsednikom g. Rudolfom Žitnikom, podpredsednikom g. Ivanom Vrbincom, blagajnikom g. Janezom Škrabo in tajnikom g. Dragom Pogačnikom.

* **Nova uredba o poselskih knjižicah.** Minister za socialno politiko in ljudsko zdravje je podpisal uredbo o poselskih knjižicah (legitimacijah) za delavce in nameščence. Po tej uredbi morajo vsi delavci in nameščenci imeti poselske knjižice, odnosno legitimacije. Za delavca ali nameščenca se smatra vsaka oseba brez razlike spoja, ki je dopolnila 14. leto starosti in svojo telesno ali umsko sposobnost stavlja, odnosno želi nuditi v pomoč drugemu za plačilo ali za svoj lastni pouk, kolikor ti odnosi niso javnopravnega značaja. Minister za socialno politiko bo odločil, za katere vrste ali skupine delavcev, odnosno nameščencev ne bodo veljale določbe te uredbe. Poselske knjižice, odnosno legitimacije morajo biti opremljene tudi s slikami. Poselska knjižica ne sme stati več kakor 10 dinarjev. Izdajale jih bodo občine, če pa gre za osebe, ki so zaposlene po trgovinah ali po kakih drugih obratih, nameščenska združenja. Delavci in nameščenci lahko svoje stare legitimacije zamenjajo z novimi. Če delavec izgubi knjižico, mora to takoj prijaviti, da dobi novo, za katero plača 10 din za objavo, 20 dinarjev pa za novo knjižico samo. Izguba poselske knjižice bo objavljena v »Uradnem listu osrednje uprave za posredovanje dela«. Delodajalec ne bo smel sprejeti nobenega delavca, ki ne bi imel poselske knjižice. Tudi ne bo smel vplivovati v poselsko knjižico niti povolnih niti nepovoljnih ocen o delavčevi sposobnosti ali pridnosti. Prav tako tudi ne bo smel delodajalec zadržati poselske knjižice dalje kakor 24 ur od časa, ko delavec pri njem preneha z delom. Ta uredba je bila objavljena v »Službenih novinah« z dne 29. marca in bo dobila veljavo po šestih mesecih.

* **Dr. Janko Kac**, f. Na vožni iz Prage v Maribor je umrl star komaj 27 let zdravnik

dr. Janko Kac iz ugledne hiše veleposestnika Kaca v Breznem pri Mariboru. Pokojnik je bil vzoren nacionalist in izvrsten zdravnik. Mladega zdravnika, ki je bil asistent na praški kliniki za otroške bolezni, so vsi, ki so ga poznali, zelo cenili. Bil je ves zavzet za vzvišeno misel jugoslovensko-češkoslovaškega bratstva ter je vneto sodeloval v Jugoslovensko-češkoslovaški ligi. Pokojniku ohranimo svetel spomin!

* **Smrt ugledne matere.** V Avberu v Juljski krajini je umrla v starosti 86 let daleč naokoli znana blaga gospa Vinka Ščekova, vrla Slovenka in velika dobrotnica siromakov. Ob grobu žalujejo njeni trije otroci, župnik g. Virgilij, svoječasno slovenski poslanec v Rimu, ga Marica, poročena Kompárova, soproga sodnega starešine, in skladateljica profesorica ga. Breda Ščekova-Orlova. Pokojnici blag spomin!

* **Hrvatski kmetje hudi na lovce.** Do nedavnega so bila lovišča velikogoriške občine v zakupu zagrebških lovcev. Pri nedavni licitaciji pa se je pojavila Gospodarska sloga in prevzela v zakup lovišča za mnogo nižjo zakupnino od dosedanje. Zaradi tega so se zagrebški lovci pritožili. Razpisana je bila nova licitacija, ki je bila te dni. Ko se je pripeljalo večje število zagrebških lovcev, da se udeležijo licitacije, so jih ustavile množice kmetov in zahtevale od njih, da se ne udeležijo ponovne licitacije. Zagrebčanom ni preostalo drugo, kakor da so se umaknili, posebno še, ker so grozili kmetje, da bodo pobili vso divjačino, če izdruži lovišča zagrebška »pokvarjena gospoda«. Posebno hudi so bili kmetje na predsednika Hrvatskega lovskega društva vseučiliškega profesorja dr. Zoričiča, ker ga sumijo, da je on s svojimi zvezami izposloval razveljavljenje prve licitacije.

* **Avstrijska pokojnina za Sarkotiča in Perčevića.** V Avstriji so zaradi njunega delovanja aretirali generala Sarkotiča in podpolkovnika Perčevića, ki sta v naši novejši zgodovini imela tako žalostno vlogo, saj sta bila glavna zaščitnika in podpornika protijugoslovenskih strahovalcev. »Samouprava«, je pisala, da sta oba imela od avstrijske vlade priznano razmerno visoko pokojnino. »Samouprava« pristavlja: »Ako bi bila ta dva človeka dosegla pravico na pokojnino kot oficirja avstro-ogrške monarhije, ne bi bilo česa reči. Toda ni tako. Znano je, da sta Sarkotič in Perčević dobivala denar zato,

Tvoje perilo potrebuje blago

SCHICHT^{ovo}

TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje ženske hvalo

ker sta vodila ogorčeno gonjo proti naši državi. Današnja vladavina v Avstriji je postopala čisto pravilno, ko je ta dva agenta bivše cesarice Zite zaprla. Njuna žalostna, a zaslužena usoda naj bo svarilo vsem, ki pri svoji kratki pameti mislijo, da smejo brez kazni in brez posledic rovariti proti svoji državi.

* **Če službodajalec protipravno zmanjša zaslužek.** Maks je bil dalje časa kleparski pomočnik in je prejemal 5 din mezde na uro. Plačilni dan je bil vsako soboto. Dne 15. januarja pa je mojster pri izplačilu odtegnil po 50 par pri uri za ves teden nazaj. Maks je temu ugovarjal. Prav tako je mojster odtrgal na plači tudi prihodno soboto. Maks je zahteval izplačilo razlike, mojster pa mu je ni hotel plačati, temveč je Maksu odpovedal službo na 14 dni. Maks pa ni hotel delati še nadaljnjih 14 dni in je zahteval knjižico, češ da za tako plačo ne bo delal. Nato je tožil mojstra za 14 dnevno odpovedno dobo v znesku 540 din. Toženec se je

led na solcu. Sam ni vedel, kako je prišel v posteljo, in ker ni mogel dati svojemu veselju duška ne s petjem ne s kričanjem, je lepo sklenil roke na prsih in zmoli očenaš šestkrat naprej in šestkrat nazaj, čisto t.h.o. Ko je že dremal, je čutil, da na vsej božji zeleni zemlji le ni nikogar, ki bi zaslužil tolikšno spoštovanje kakor njegov oče.

Drugo jutro se je zbudil v strašnem strahu, ker ni mogel kričati; saj bi moral biti zdaj tepen, ko pa je odprl oči, se je v svoje veliko olajšanje zavedel, da se mu je le sanjalo; toda kmalu je spoznal, da bo nekdo drug tepen, in sicer Aslak Sämund je hodil sem in tja po sobi in ta korak je Thorbjörn že predobro poznal. Nekoliko čokati, a močni možak je časih pogledal izpod košatih obrvi proti Aslaku — tako da Thorbjörn ni mogel biti v dvomu, kaj se pripravlja. Aslak sam pa je sedel na velikem sodu in zvonil z nogami, časih pa jih po turško podvil podse. Roke je imel kakor po navadi v žepih in kučmo si je potisnil globoko na čelo, da so mu gosti, temni lasje v šopih gledali izpod nje. Nekoliko kriva usta so se mu še bolj ukričila. Glavo je nagnil za spoznanje in gledal Sämunda postrani izpod napol priprtih trepalnic.

»Da, seveda, tvoj fant je prismojen.« je rekel. »Toda še huje je, da je tvoj konj uročen.«

Sämund je obstal.

»Nesramen smrkavec si!« je rekel s takšnim glasom, da je vsa izba zahobnela in da je Aslak še bolj pripril veke. Sämund je začel iznova hoditi sem in tja in Aslak je nekaj časa molčal.

»Da, res, konj je uročen!« In poškilil je

»JÖRNSTJERNE BJÖRNSSON

DEKLE Z OSOJ

POSLOVENIL B. RIHTERSIC

»No?« je vprašal in se ozrl. — in čudno je bilo, da ni padla ura s stene na tla.

Mati mu je prinesla kosilo na mizo.

»Kako je bilo doma?« je vprašal oče, sedel za mizo in vzel žlico v roko.

Thorbjörn je tako pogledal mater, da so mu prišle solze v oči.

»O — čisto dobro,« je odgovorila kar neverjetno počasi, in hotela je še več povedati, to je dobro opazil. »Aslaku sem dovolila, da je šel,« je dodala.

»Zdaj pa pride,« je pomislil Thorbjörn in se začel tako vneto igrati z Ingrido, kakor ne bi bil mislil na nič drugega na svetu.

Toliko časa oče še nikoli ni porabil za kosilo. Naposled je začel Thorbjörn šteti slednji njegov grizljaj; toda ko je prišel do četrtega, je hotel videti, do koliko lahko našteje med četrtem in petim grizljajem, in tako se je v računu zmešal. Naposled je oče vstal in šel ven. »Okno! Okno!« je zvenelo Thorbjörnu v mislih in pogledal je, ali so v hiši vsa okna cela. Da, vsa so bila cela. Zdaj je šla še mati ven. Thorbjörn je vzel mazo Ingrido v naročje in ji rekel — tako mehko, da mu je morala začudena poslušati v obraz: »Ali bi se igrala z zlato kraljično na travniku — kaj?«

Njej je bilo takoj prav, in začel je peti, čeprav so se mu hkratu tresle noge:

»Lepa cvetica,
gozdna cvetica,

daj me poslušaj ti!

če moja ljubica boš,
novo obleko dobila boš,
iz žametja narejeno,
s suhim zlatom okrašeno.
Tralali, tralala, tralali,
solnce visoko na nebu stoji.»

In ona je odgovorila:

»Zlata kraljica,
biserna ptica,
daj me poslušaj ti:
nočem ti ljubica biti,
nove obleke dobiti,
iz žametja narejene,
s suhim zlatom okrašene.
Tralali, tralala, tralali,
solnce visoko na nebu stoji.»

Toda prav tedaj, ko sta bila sredi igre, je prišel oče v hišo in pogledal Thorbjörnu strogo v obraz. Fant je še tesneje stisnil Ingrido k sebi in res ni padel s stola. Oče se je obrnil, ne da bi bil kaj rekel. Pol ure je minilo in še ni ničesar rekel, in Thorbjörn bi se že skoro dobro počutil — pa le ni prav zaupal miru. Prav nič ni vedel, kaj naj si misli; ko mu je oče sam pomagal pri slačnji in začel je spet rahlo drhteti. Tedaj mu je oče prijazno potrkal po glavi in ga pobozal po licu. Tega še ni nikoli storil, kolikor daleč nazaj se je mogel deček spomniti, in tako tople mu je postalo okoli srea in po vsem telesu, da je njegov strah izginil kakor

brasil plačati, češ da je Maks samovoljno zapustil službo in da ima nasprotno sam mojster zahtevati od Maksa odškodnino, ker pozneje ni mogel dobiti več tako cenene delovne moči. Mojster je bil kljub temu obsojen v plačilo toženega zneska. Po paragrafu 238 obrtnega zakona sme službojemalec brez odpovedi izstopiti iz službe in zahtevati odškodnino za odpovedno dobo, če službodavec protipravno plačo zmanjšuje ali zadržuje. Sodišče je menilo, da je mojster hotel brez slabih posledic zanj mezdo znižati Maksu, bi mu bil moral odpovedati 14 dni poprej in reči, da po preteku tega časa lahko dela le za 4.50 din.

* **Obmejne novice.** Novi nemški finančni stražniki na meji vršijo službo zelo strogo, zlasti pri avtomobilih. Tudi se zelo strogo izvajajo predpisi glede prenosa denarja v Jugoslavijo. Vsak avstrijski državljani, ki pride na našo stran, mora izkazati, kam je denar dal. Upokojenci, ki živijo na naši strani in so doslej prejeli pokojnino iz Avstrije, ne bodo smeli več prinesiti denarja na našo stran, ampak se bodo morali naseliti na oni strani.

* **Na vlak je povila dvojčka.** Med postajama Podplatom pri Rogaški Slatini in Smarjem pri Jelšah se je pripetil v jutrnem vlakcu, ki vozi proti Ponikvi, vznemirljiv slučaj. V Podplatu je stopila v vlak neka ženska, kateri je med vožnjo postalo slabo. Sototniki so kmalu spoznali, da je imela žena porodne krče, ter so jo odnesli v poseben kupe, kjer je srečno povila dvojčka. Žena, ki je nameravala potovati v Celje, je izstopila z otročičkoma na postaji v Šmarju pri Jelšah.

* **Dve tvornici v Karlovcu sta ustavili obrat.** V začetku aprila je v Karlovcu prenehala obratovati tvornica za kemično industrijo Titanit. Hkratu z njo je ustavila delo tudi tvornica kovinskih izdelkov Kovina, ker je bilo delo te tvornice tesno povezano z delom prve tvornice. V obeh podjetjih je bilo uslužbeno čez 400 delavcev. Če upoštevamo še njih rodbinske člane, je tako prizadetih okoli 2000 ljudi. Razen tega bosta trpeli veliko škodo trgovina in obrt, ker izgubita vse te odjemalce. Prav tako izgubi mestna občina veliko vsoto na davščinah. Z ustavitvijo obeh obratov bo tako v Karlovcu okoli pet

proti svojemu gospodarju, da bi videl, kako bodo učinkovale te besede.

»Uročen z lesom, tako je,« je dejal Sämund, ki je še zmerom hodil po izbi sem in tja. »V gozdu si posekal drevo čez žival, ti malopridni smrkavec, in to je vzrok, da noče biti več mirna.«

Aslak ga je nekaj časa poslušal.

»O, da, le verjemi to! Vera nikomur ne škoduje. Dvomim pa, da bo tvojega konja spet pozdravila,« je rekel in se hkratu pomaknil od sode nazaj ter si z rno roko pokrnil obraz.

Sämund je res prav tedaj stopal proti njemu. S tihim glasom, ki pa je obetal zlo, je dejal:

»Ali veš, da si malopriden — —«

»Sämund!« se je začel proseč vzklik od ognjišča — bila je Ingeborg, njegova žena, ki ga je hotela pomiriti in je hkratu mirila tudi dojenčka, ki se je prestrašil in hotel jokati. . . . Otrok je utihnil in zdaj je molčal tudi Sämund; pač pa je pomolil svojo, za tako močnega moža kar preslabotno pest Aslaku pod nos in jo tako držal nekaj časa. Obenem pa se je sklonil naprej in se z žarečimi očmi zagledal vanj. Potem je spet začel hoditi po izbi in se je le časih ozrl za njim. Aslak je bil zelo blede, a vzlic temu se je režal z eno polovico obraza proti Thorbjörnu, druga, ki je bila obrnjena proti Sämundu, pa je ostala nepremično resna.

»Ljubi bog nam daj potrpljenje!« je dejal čez nekaj časa, a je v istem trenutku dvignil komolec, kakor bi se bil hotel ubraniti udarca.

Sämund je iznenada obstal, tako zacepal s škornji po tleh, da je Aslak zletel kvi-

milijonov dinarjev manj v prometu, kar se pač mora občutno poznati. Zanimivo pa je, da se obrat ni ustavil zavoljo neuspevanja, temveč zaradi tega, ker se podjetju ni podaljšalo obratovalno dovoljenje.

* **Povišane sodne pristojbine.** Z novim finančnim zakonom so sodne pristojbine povišane za 50 odstotkov. To je že drugo povišanje po enem letu. Stranke in odvetniki so smatrali že sedanje pristojbine za previsoke, zato so pričakovali znižanje, ne pa povišanje.

* **»Zvončkova« četrt (velikonočna) številka** je izšla s pestro, zanimivo vsebino in lepimi slikami. Novi naročniki lahko dobe še vse letošnje številke. Starši, vzgojitelji, naročajte »Zvonček« za svoje otroke, rodoljubi, darujte v »Zvončkov« sklad! »Zvonček« se naroča v Ljubljani, Krakovski napis 22, ali v Učiteljski tiskarni.

* **Mamutove lobanje ne najdejo.** Poročali smo že, da so pri razkopavanju zemlje za most v Nevljici pri Kamniku naleteli na okostje ogromne žve v davni izumrle živali mamuta. Izkopali so velik del kosti, a lobanje niso našli. Poleg lobanje manjka tudi pretežna večina vretenc, reber in še nekaj drugih kosti. Zelo mogoče je, da je voda samesne dele razpadajočega okostja odplavila drugam ali pa so kosti raznesle zveri. Zdaj bodo nadaljevali gradnjo mostu, ki jo je odkopavanje okostja nekaj časa zadržalo. vzporedno pa bodo še dalje iskali manjkačo mamutove kosti, da bodo sestavili, če bo mogoče, cel mamutov okostnjak.

* **Naša obmejna in zamejna deca** prejema vsak mesec z »Zvončkom« iskren pozdrav v mili materini besedi. Otroci so bodočnost naroda. Če nam je pri srcu njih usoda, podprimo »Zvončkovo« narodno-obrambno poslanstvo!

* **Podzemeljska jama v Škocijanu.** Pokrajinski urad za tujski promet v Trstu in krajevni odbor Italijanskega planinskega društva sta izvršila v zadnjem času več del, da bi dvignila zanimanje in obisk Škocijanske jame. Med največje lepote, ki jih nudi Škocijanska jama, spada gotovo tok reke Timave, ki gre skozi vso jamo in ustvarja nešteto tolmunov, slapov in globeli.

* **Požar v banovinskem gozdu.** Te dni je začel greti gozd banovinskega posestva na Ponovičah, kjer je zdaj žrebčarna. Zgorelo je okoli 20 ha gozda, preden so mogli pogasiti ogenj.

šku in zakričal na vsa pljuča:

»Nikari ga ne imenuj ti — —!«

Ingeborg je z dojenčcem vstala in prijala moža za ramo. Sämund je niti pogledal ni, vendar pa je roko pobesil. Ona je spet sedla, on pa je začel iznova hoditi po izbi; toda nihče ni rekel besede. Ko je to nekaj časa trajalo, je začutil Aslak potrebo, da začne iznova:

»Da, da — tu na Jelkovem rebri bi bilo treba z a n j marsikaj storiti, se mi zdi.«

»Sämund, Sämund!« je prosila Ingeborg. Toda preden ga je mogel njen glas doseči, je Sämund že planil nad Aslaka, ki je iztegnil nogo predse. Toda nogo je kar samo zaneslo v stran, Sämund je fanta pograbil, ga dvignil kvišku in ga s takšno močjo vrigel prot zaprtim vratom, da je vložek odletel iz njih, Aslak pa zletel na glavo skozi odprtino. Mati, Thorbjörn in vsi otroci so prosili milosti zanj — vsa hiša je bila polna prestrašenega stokanja. Toda Sämund je skočil za Aslakom, in niti mislil na to, da bi bil vrata pošteno odprl, ampak je razvaline samo odrinil v stran. Drugič je pograbil Aslaka, ga nesel iz veže na dvorišče in ga spet z vso močjo zagnal po tleh. In ko je opazil, da je na tleh preveč snega, da bi se bil mogel pošteno udariti, mu je pokleknil na prsa in ga sunil v obraz. Potem ga je še tretjič dvignil in ga nesel — kakor vleče volk raztrganega psa — na kraj, kjer je bilo manj snega. Tam ga je še silneje butil ob tla in mu spet pokleknil na prsa — in nihče ne more reči, kako bi se bilo končalo, če se Ingeborg z dojenčcem ne bi bila vrgla med oba. »Ne prinesi nam vsem nesreče!« je kričala.

Zaradi neuspeha operacije se je obesil. V Ropoči pri Murski Soboti se je v svojem stanovanju obesil 42letni posestnik Josip Borec. Iz poslovičnega pisma je razvidno, da je mož šel v smrt, ker mu operacija na želodcu ni uspela.

* **Gozdni požar na Dolenjskem.** Iz Novega mesta poročajo, da je v nedeljo okrog pol dneva nastal hud veter, ki je napravil na že razcvelem sadju mnogo škode. Kmalu popoldne se je pa nenadno dvignil dim nad Cikavo, kjer je precej gozda. Novomeški gasilci so takoj odrinili na kraj požara, kjer je bilo zbranih že mnogo ljudi, ki so se trudili, da požar zajeze. Čeprav je divjal hud veter, so gasilci s pomočjo vaščanov iz blišnjih vasi ogenj zajezili in naposled pogasili. Zgorelo pa je vseeno nad 6000 kv. metrov gozda. Ogenj je najbrž zanetil nepreviden kadilec.

* **Šest dni je trohnela v jarku.** Preužitkariča Gunglova Marija iz Gornjega Gašteraja je nedavno zapustila dom, češ da pojde v gozd pobirat suhljad, a se ni več vrnila. Našli so jo čez šest dni v globokem jarku na Knupleževem posestvu, že trohnečo. Ker je Gunglova štela že 70 let, domnevajo, da je obležala zaradi onemoglosti.

* **Viničarija je zgorela.** V Polancih v Slovenskih goricah je te dni zgorela viničarija posestnika Ivana Jesiha. Zgradba je bila že zelo stara, zaradi česar je škoda majhna. Gasit je prišla gasilska četa iz Polenšaka.

* **Požar v Bitnem.** V nedavni noči je začelo greti gospodarsko poslopje posestnika Borštnika v Spod. Bitnem. Poleg Borštnikovega poslopja je bilo gospodarsko poslopje gostilničarja Štesmana, na katero je ogenj švignil in urepil tudi to poslopje.

* **V prepad je padel in se ubil mladenič** Mavricij Bertonec iz Cerknega. Najbrž je neprevidno stopil in tako strmoglavil v globčino.

* **Dve hudi železniški nesreči.** Brzovlak, ki je vozil v nedeljo v Beograd, se je na križišču železniške in tramvajske proge v Zemunu zaletel v tramvaj z dvema vozovoma, ki sta bila polna potnikov, in sicer je zadel vlak drugi voz tramvaja. Na mestu je obležal mrtev inž. Nikola Pasarić, dve osebi sta bili hudo ranjeni, deset pa laže. Takoj je na mesto nesreče prišla komisija, ki je dala prijeti strojevodjo in vlakovodjo brzovlaka kakor tudi tramvajskega voznika. Do nesreče je prišlo zato, ker je hotel tramvajski voznik prehiteti vlak. Zanimivo je, da je ta del

Malo pozneje je sedela Ingeborg v izbi, Thorbjörn se je oblačil, oče pa je spet hodil sem in tja in je časih izpil malo vode, toda roke so se mu tako tresle, da mu je voda curljala čez rob skledice na tla. Aslak se ni vrnil in Ingeborg se je čez nekaj časa začela pripravljati, da bi šla ven.

»Ostani tu!« je ukazal Sämund — kakor bi bil govoril s kakšnim tujcem; in ona je ostala.

Čez nekaj časa pa je le šel sam ven. Ni se vrnil. Thorbjörn je vzel svojo knjigo v roke in se začel vztrajno učiti, ne da bi bil pogledal kvišku, čeprav ni razumel nobene stavka.

Kmalu nato je bila hiša spet v svojem prejšnjem redu, toda vsi so občutili, kakor bi bil prišel tuj obisk. Thorbjörn se je naposled drznil iti ven, in prvi, ki ga je zagledal zunaj pred vrati, je bil Aslak, ki je zlagal vso svojo imovino na sani; toda sani so bile Thorbjörnovne. Deček ga je opazoval z zmedenimi pogledi; kajti Aslak je bil videiti strašen. V obraz je bil ves krvav in po obleki tudi. Kašljal je in se neprestano prijemal za prsa. Molče je nekaj časa gledal Thorbjörna, potem pa je jezno zakričal: »Fant, tvojih oči ne morem prenašati!« Po teh besedah je sedel ritensko na sani in zdrčal po bregu navzdol. »Dolgo boš čakal, preden boš dobil svoje sani nazaj,« je še rekel, se še enkrat zarežal in pokazal jezik. Tako je odšel Aslak.

Toda prihodnji teden je prišel orožniški sluga na Jelkovo reber, potem očeta časih ni bilo doma, mati je jokala in tudi ona je šla pogosto z doma.

»Oh, vse zaradi Aslaka!«

proge že od daleč pregleden ter bi morala nevarnost opaziti strojevodja kakor tudi tramvajski voznik. Ponesrečenci so bili vsi iz Zemuna, odkoder so se s tramvajem peljali v Beograd na nogometno tekmo med Jugoslavijo in Poljsko. — Druga železniška nesreča se je dogodila na progi Sarajevo—Užice blizu postaje Jatare sredi noči na nedeljo. Potniški vlak, ki je imel tri vagona, se je sredi proge nenadno iztiril, ker se je stroj zaletel v skalo, ki je ponoči padla na progo. Udarec je bil tako strašen, da je stroj popolnoma razdejalo, z njim vred pa tudi prvi vagon. Potnike v ostalih dveh vagonih je sunek vrgel ob steno in okna in so odnesli pri tem le lažje poškodbe. Pač pa je iz prvega vagona vrglo nekaj potnikov na tir, da so jih povozila kolesa ostalih vozov. Sedem smrtnih žrtev je zahtevala nesreča.

* **Dva gozdna požara pri Mariboru.** Te dni so imeli v mariborski okolici dva gozdna požara. Najprej je nastal požar v Zorkovem gozdu pod Pekrsko goro. Ogenj so k sreči kmalu opazili in so prihiteli gasiti domačini, za njimi pa še gasilci iz Studencev, Pekar, Maribora, Radvanja in Razvanja. Požar so zaneli otroci, ki so v gozdu kurili. Proti večeru pa je nastal drug požar v Betnavskem gozdu, ki je škofijska last. Gasilci iz Maribora, Studencev, Radvanja in Razvanja, katerim so pomagali številni okoličani, so ogenj omejili ter ga pogasili. Tu pa sta zanela požar dva brezposelna pohajča, ki sta se zadrževala v gozdu.

* **Ogenj v Slovenskih goricah.** Posestniku Ignaciju Bratuši pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah je zgorelo gospodarsko poslopje. Domnevajo, da je podtaknila ogenj zlobna roka.

* **Denarja se mu je zahotelo.** Neki postopač je izrazil odsotnost posestnice Alojzije Sketove v Ločicah v občini Sv. Bolfenku v Slov. goricah in vdrl v stanovanje. Odnesele je vložno knjižico Ptujске posojilnice za 40.780 din. Poleg knjižice si je prilastil še 100 dinarjev, ki so bili last domačega hlapca.

* **Železniške tračnice so kradli.** Te dni je gozdni paznik Ivan Cafuta iz Maclja, občina Bednja pri Ivancu, uslužben pri grofu Draškoviću na pohodu po Draškovićevih gozdovih zasačil pri opuščeni žagi v Glazuti pri Maclju štiri do pet moških. Neznanci so nalagali na voz tračnice gozdne železnice, ki so bile shranjene na prostem. Paznik je neznance vprašal, kaj počnejo toda tujci so

se postavili po robu in so skušali paznika obkoliti. Ko pa so videli, da je paznik oborožen, so se zbal in začeli bežati. Zadevo je paznik nato prijavil orožnikom v Podlehniku, ki so aretirali pet oseb. Orožniki so ugotovili, da so nepridipravi že dalje časa kradli v gozdu tračnice, ki so jih baje prodali kot staro železo nekemu posestniku na Pobrežju pri Sv. Vidu. Poizvedbe se še nadaljujejo.

* **Mladenci rekruti,** ki ste potrjeni, pa imate skrajšan rok službe, želite čimprej vstopiti v kader ali odložitj službo v kadru, informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Tudi vsa ostala vojaška pojasnila daje za malenkostno plačilo koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

* **Sprejemajo se do 15. aprila v pehotno podoficirsko šolo v Beogradu in Zagrebu** mladeniči, stari od 18 do 21 let. Pojasnila se dobe pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložitj je kolek za 6 din za odgovor.

* **Vlom v moravško posojilnico.** V nedavni noči so vdrl tatovi v Ljudsko posojilnico v Moravčah, ki je nastanjena v pritličju kaplanije. Nadejali so se obilnega plena, a niso imeli sreče, ker železne blagajne niso mogli razbiti. Zadovoljiti so se morali le s kaplanovim plaščem in z nekaterimi drugimi predmeti.

* **Ciganska bitka na Ižanskem.** Ižanski orožniki so privedli v zapore okrožnega sodišča v Ljubljani cigana Marka Hudoroviča, rojenega na Vrhniki pri Ljubljani in oženjenega. Hudoroviči, ki so znani kot nasilneži in tatovi, so se zadnji čas klatili po Ižanskem. Nedavno ponoči je bila večja ciganska tolpa v gostilni posestnika Stanka Anzeljca v Tomišlju. Popivali so in peli ciganske pesmi. Naposled jim je alkohol tako zmešal glave, da so se začeli med seboj prepirati in tudi domače izzivati. Posledica prepira je bil hud pretep. Močnejša skupina ciganov se je odstranila iz gostilne in začela zunaj tolči po gostilniških oknih in streljati skozi okna v gostilno. V gostilno so oddali kakih sto streliv. Razbili so vsa okna in hišna vrata. Domači so to noč preživeli v velikem strahu in trepetu. Cigani pa so se nato spravili tudi na vaščane, ki so prihiteli na pomoč in oddali več streliv proti

njim. Od domačinov je bil eden huje, drugi pa laže ranjen. Po napadu so se cigani razbežali, le omenjeni Hudorovič je padel orožnikom v roke.

* **Ubijalca inž. Peklarja obsojena.** Te dni je bila pred sodiščem v Kruševcu razprava zaradi umora rudarskega inženjerja Adolfa Peklarja, ki je bil zaposlen pri angleški družbi v Kopaoniku. Letos januarja sta ga, kakor smo že bili poročali, napadla dva rudarja. Adolf Peklar je za smrtnimi ranami umrl v beograjski bolnišnici. Pred sodnik sta stala zaradi umora 30-letni Ivan Novakovič iz Velike Barne pri Belovaru in 20-letni Jovan Majkič iz Male Rujške v Bosni. Obadva obtoženca sta priznala svoj zločin. Oba se ga tudi kesata. Oba sta mislila, da sta bila prikrajšana pri zaslužku, zlasti pri nagradah (premijah), ki so se dajale k mezdami. Sodišče je obsodilo Ivana Novakoviča na 18 let robije, Jovana Majkiča pa na 17 let. Državlanske pravice pa izgubita oba za vse življenje. Obsojena sta tudi, da plačata 20.000 dinarjev očetu pokojnega inženjerja.

* **17-letni fantalin se je izdajal za detektiva.** Te dni se je poskušala utopiti pri Treh ribnikih zraven Maribora neka mladenka. V zadnjem trenutku ji je preprečil njeno namero neki moški in jo odvedel na stražnico, kjer so ugotovili, da je nesrečnica 18 letna brezposelna služkinja Marija iz Košakov. Ko so jo stražniki pomirili, je povedala vzrok svojega obupnega dejanja. Povod je kaj nenavaden: neki 17 letni fantalin, ki se je izdajal za detektiva, ji je grozil. Večer poprej je stala Marija na Aleksandrovi cesti v Mariboru pred Bat'ovo trgovino. Naenkrat se je pojavil za njo mlad moški ter jo je vprašal, kje je Aškerčeva ulica. Ko mu je deklet pokazalo smer, jo je prosil, naj ga malo spremi ter mu ulico pokaže. Komaj pa sta prišla iz vrveža Aleksandrove ceste v samotno Prešernovo ulico, že je spremljevalec deklet nahlulil, da je detektiv ter da jo mora aretirati in preiskati. Obdolžil jo je, da je izvršila tatvino v tkaninski tvornici v Košakah. Dekle se je prestrašilo in fantalinu res verjelo. Fant jo je potem vlekel v park, kjer je dejal, da jo čaka stražnik. Stražnika v parku seveda ni bilo, vendar pa je fantalin v temnem kotu parka deklet preiskoval tako, da ji je izmaknil ruto z 22 dinarji, ki jih je imela v nedrjih. poleg tega pa je poskušal pri njej še z nesramnostmi. Potem je ubožico gnal po Tomšičevem dre-

»In nekega dne so zalotili Ingrido, ko je popevala:

»O ti veseli, srečni svet,
kako si v srečo ves odel!
Po izbi skače hčerka dol in gor
in sin seveda ves je nor.

»Namestu masti žena vode v jed nasuje,
a oče ves se dan po post'ljji preteguje.
Najpametnejša je še mačka mala, —
ki je iz lonca smetano vso polizala.»

Seveda je prišla takoj preiskava, kje je Ingrid pobrala pesmico. Da, od Thorbjörna jo je slišala. Ta pa se je na vso moč prestrašil in je rekel, da mu jo je povedal Aslak.

»Če boš še enkrat pel kaj takega ali podobnega, boš tepen,« je rekel oče.

Kmalu nato je začela mala Ingrid kletiti. Spet je bil zaslišan Thorbjörn, in Sámund je menil, da bi bilo najbolje, če bi ga premlatil. Toda fant je jokal in toliko obljubljal, da se je to pot izmazal brez kazni.

Drugo nedeljo, ko je bila pridiga, mu je rekel oče:

»Danes pa ne boš imel priložnosti, da bi uganjal doma neumnosti; z mano pojdeš v cerkev.«

II.

Cerkev je po prepričanju kmeta nekaj zelo visokega in imenitnega; samotna in posvečena je; okoli nje tišina pokopališča, v notranjosti pa živa služba božja. Cerkev je tudi edino poslopje v dolini ki je razkošno okrašena, in vrh stolpa sega zato tudi nekoliko višje, kakor se pa vidi. Njeni zvonovi pozdravljajo vaščane že od daleč, ko hiti v jasnem nedeljskem jutru k njej; in kadar zasliši njih klicanje, sname kučmo, kakor bi jim hotel zaklicati: »Hvala za zadnjič!«

Med njim in zvonovi je neka zveza, ki je nihče ne pozna. Kot otrok je stal med odprtimi vrati in prisluškoval njihovim glasovom, po cesti v dolini pa so se pomikale kopice ljudi proti cerkvi. Oče se jim je pridružil, on sam pa je bil za to še premajhen. Takrat je povezal marsikatero slik z močnimi, zvenečimi glasovi, ki so se odbijali od skale do skale, doneli nekaj ur in se potem med gorami razgubili. Toda tri misli so bile neločljive od tega prazničnega zvonjenja: — lepe, nove obleke, praznično oblečene žene in osnaženi konji s svetečimi se komati.

In če pride potem nedelja, ko zvone zvonovi njegovi lastni sreči in stopa on sam v čisto novi, samo morda nekoliko preohlapni obleki prvič ob očetovi strani ponosno proti cerkvi, — da, potem sta šele veselje in zmagošlavje v njegovem donenju! Odpirajo mu vrata k vsemu temu, kar bo zdaj lahko videl! In če se takrat, ko se vrača, spet razlega njihov glas nad njegovo glavo, ki je še vsa težka od petja, maše in pridige in od tega; kar je še bolj učinkovalo nanj: od oltarja, pisanih noš in množice ljudi, — mu ustvari ta glas enkrat za vselej streho nad vsem pisanimi vtiski, in mala cerkev, ki jo odtlenosi v svojem srcu, je posvečena.

V naslednjih letih mora v gorah pasti živino. Toda če sedi ob lepem, rosnem nedeljskem jutru na skali in je globoko pod njim njegova čreda, pa zasliši od daleč donenje zvonov, mu postane hudo pri srcu. Kajti s

* »Tak for sidst.« Zelo pogost pozdrav med norveškimi kmeti. Pomeni približno tole: »Še zmerom se s hvaležnostjo spominjam tvojega zadnjega svidenja.«

temi glasovi prihajajo od daleč spodaj vsele, prijetne, vabeče misli, — misli na znanec, ki so pri cerkvi, misli na veselje, ki je tam, misli na dobro kosilo doma, na starše, brate in sestre, misli na vesele igre sredi zelenega travnika ob prijetnih nedeljskih večerih — in drobno srce se mu v tesnih prsih upre. Vendar pa se mu nazadnje le vrne zavest, da so zvonovi, ki jih poslušajo, iz cerkve. Pomisli in nazadnje naide v spominu drobno cerkvene pesmi; roke sklene in jo za polje, dolgo gleda v dolino, zmoli še kratko molitev, plane kvšku, je srečen in potem zatrobli na svoj lur*, da odmeva daleč v gore.

Tu v tihih gorskih dolinicah ima cerkev še svojo lastno govorico za vsako starost, svoj lasten videz za vsako oko; marsikaj se lahko vzpne in dvigne med cerkvijo in zrelim moškim, toda nič se ne more vzpeti in dvigniti nad cerkvijo. V vzvišeni pobožnosti toji pred mladim birmancem; z dvignjenim kancem, napol grozeč, napol vabeč, nad mladenčcem, ki se je že odločil; — močna in s širokimi pleči nad skrbno moža; — širna in dobra nad utrujenim starcem. Sredi božje službe prinašajo vanjo novorojenčke in jih krščujejo in znano je, da je med tem opravlom pobožnost naimočnejša.

Zato norveških kmetov, dobrih in slabih, ni mogoče opisati ne da bi bili na ta ali oni način v odnosu s cerkvijo. To je morda dolgočasno vendar pa ta dolgočasnost ni najslabša. To naj bo zdaj povedano pa ne samo zaradi obiska cerkve, ki pride zdaj na mesto.

* lur je dolg lesen rog, ki daje zelo močan glas.

(Dalje prihodnjik.)

voredu, kjer pa se je naenkrat prikazal iz- za drevja pravi stražnik, Fanta je gotovo po- grelo, ko je zagledal stražnika, vendar se je rešil iz zagate. Zabičal je dekletu, da ga po- čaka na poti, sam pa je stopil k stražniku ter ga prav glasno vprašal, kje je najbližja pot na glavno policijo. Stražnik mu je to povedal, lažni detektiv pa je svojo žrtev spremljal naprej. Na koncu drevoreda se je pa vendarle dal preprositi ter je obljubil, da jo izpusti, če mu naslednjega dne prinese še 50 dinarjev. Povedal ji je, da jo bo čakal zopet zvečer pred Bat'ovo trgovino na Ale- ksandrovi cesti. Marija je res skušala neke dobiti 50 dinarjev, ker pa ni zbrala potreb- ne vsote, se je hotela utopiti. Na podlagi te- ga pripovedovanja so šli zvečer stražniki pred Bat'ovo trgovino ter tam aretirali ma- lopridnega fantalina. Izkazalo se je, da je to komaj 17-letni brivski vajenec iz Mari- bora.

* **Dva vloma.** V nedavni noči so vlomilci obiskali gostilne na Gorenji Savi pri Kra- nju. Najprej so vdrl v gostilno pri Hrast- niku, prebrskali vso gostilno in odnesli nad 1000 dinarjev, s katerimi je g. Hrastnikova hotela plačati drugi dan vino, dalje vse ciga- rete in tobak. Pobrli so tudi nekaj jestvin, zlatnine, verižice in zastavljene ure. Zatem so vdrl v Vilfanovo gostilno na zgornjem koncu Gorenje-Save. Tukaj denarja niso na- šli, pač pa so v prt zavili tobak, cigarete, razne jestvine in sladkor. Pripravili so si tudi več steklenic žganja in likerja. Ker so pa le preveč ropotali, jih je slišala doma- ča hčerka, ki je hitro poklicala očeta, ma- ter in sestre. Domači so nato vlomilce pre- gnali. Sosed Bogataj pravi, da je videl dva moška teči proti Bescnici. Prt z nakradenim blagom so pustili na štedilniku v kuhinji, steklenice pa zunaj pred hišo.

* **Cela zaloga ukradenih reči.** V neki celj- ski trgovini so opazili, da izginja špecerija, kar so sporočili celjski policiji. Policija je osumila tatvin nemškega državljanca, 32 let starega brezposelnega mehanika Jovana in njegovo 18-letno priležnico Anico, ki živita v Celju že dve leti brez rednega zasluga. Pri hišni preiskavi je policija našla omot novih dežnikov krasen pisalni stroj in ne- verjetno množino manjših reči. Policijski agentje so ugotovili, da so bili v stanovanju najdeni predmeti ukradeni različnim tvr- kam, med njimi dvema ljubljanskima.

* **Tatvina v Studencih.** Gostilničarki Ivanki Škerlečevi v Studencih pri Maribo- ru je bila ukradena kaseta z raznimi drago- cenostmi v vrednosti 8000 dinarjev. Za ta- tovi ni sledu.

* **Nepošten prenočevalec.** Dalmatinec Ivan Pržić iz Dubrovnika se je ves razcapan kla- til po naši banovini. V Zagorju se je zglasil pri gostilničarju Križancu. Tam se je zasmil domačin in so mu dali jesti in piti. Na- ključje pa je hotelo, da je p. isedel k mizi tudi neki zagorski mizarski pomočnik. S Pržićem je navezal pogovor in Pržić mu je razodel, da je tudi sam mizarski pomočnik. Brž sta si bila prijatelja in vrli zagorski po- močnik je celo dovolil, da je Pržić pri njem prenočil Dubrovniški popotnik pa se je prav slabo izkazal za zaupanje. Ponoči je tiho vstal in je svojemu gostitelju preiskal oma- ro in kovčeg. Pobral mu je več reči, razen tega pa mu je odnesel tudi 600 dinarjev. Z nakradenim blagom in denarjem jo je ubral dalje. O tatvini so bili obveščeni za- gorski orožniki. Šli so iskat tatu in so nale- teli nanj, ko je hitel po samotni poti za Savo. Pri njem so našli prav ves denar, ukraden v Zagorju.

* **Nepošten krošnjar.** Te dni je pripeljal sluga tvrčke Stermecki v Celju omot tkan- skega blaga, določenega za Nabavla'no za- drugo v Velenju, k Skobernetovemu hotelu na Krekovi cesti in ga izročil hlapcu, da ga naleži na tovorni avtomobil. Med kosilom pa je omot izginil. Policija je takoj osumila ne- kega krošnjarja, ki se je bil odpeljal iz Cel- lja z opoldanskim savinjskim vlakom in ob- vestila je o tem orožniške postaje. Orožniki v St. Pavlu pri Preboldu so kmalu izsledili in aretirali zasledovanega 21-letnega kro- šnjarja Leopolda iz Djurmanca pri Krapini.

Pri njem so našli še vse ukradeno blago. Krošnjar je priznal dejanje, izgovarjal pa se je z vinjenostjo!

* **Drzen vlom v Ptuj.** Dedavno dopolne je bilo na Vičavi, občina Ptuj, vlomljeno v stanovanje poverjenika finančne kontrole g. Kunca Franja. Vlomilci so odnesli mnogo perila, moške obleke, nekaj zlatnine in ne- kaj denarja. Vlomilci so morali biti dobro poučeni o domačem hišnem redu, ker so vdrl v stanovanje v času, ko so vedeli, da je poverjenik v službi, njegova žena pa na trgu. Stanovanje je bilo odprto z vitrihom. Nekateri so videli tri ali štiri moške koraka ob istem času proti bližni hosti, kjer so pozneje našli umazano moško perilo, kar je znamenje, da so se vlomilci preoblekli.

* **Imetje svoje tete je zažgal.** Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal 24 letni mizarski pomočnik An- ton Kmetec iz Cirkovc zaradi požiga Dne 2. oktobra lani je nastal požar na gospodar- skem poslopju posestnice Julijane Kmetčeve v Cirkovcih. V tem poslopju je imel obto- ženec svojo mizarsko delavnico, v kateri je tudi hranil svoje orodje in zalogo lesa. Poja- vil se je sum, da je zažgal poslopje obto- ženec. Kmetec Anton je imel svoje mizarsko orodje proti požaru zavarovano za 8100 di- narjev. Zavarovalno pogodbo je sklenil šele mesec pred požarom. Pa ga je izdalo dekle, da je zažgal zaradi zavarovalnine. Obsojen je bil na pet mesecev strogega zapora, 120 dinarjev denarne kazni in na izgubo častnih pravic za dobo dveh let.

* **Uboj v Halozah.** V Gradišču je več de- lavcev kopal v vinogradu posestnika Anto- na Solina iz Stojncev. Po večerji so se napi- tili proti domu. Med potjo pa je nastal pre- pir, med katerim je Janez Kelenc iz Sojne brez vzroka udaril Antona Mustra iz Gradiš- ča z držajem motike. Nato je hotel udariti še Kelca Franca, ki ga je pa v silobranu pre- hitel in udaril z ostrino motike po glavi. Mu- ster in Kelenc sta obležala nezavestna. Mu- stra so spravili domači v hišo. Kelenca so pa ponoči prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer je za poškodbami umrl. Kelc je svoje dejanje priznal, izgovarja se pa, da je to storil v silobranu. Tudi priče zatrjujejo, da bi bil Kelc gotovo mrtev, če bi se bil za tre- nutek zakasnil in ne udaril Kelenca.

* **Tatvina v rudniku zlata.** V rudniku zla- ta v Blagojevem kamnu pri Dolnjem Mila- novcu, so neznanzi vdrl v rudniško delavni- co ter odnesli zlata v vrednosti preko 00.000 dinarjev. Med vlomilci je moral biti nekdo, ki je prav dobro poznal vse prostore rudni- ške uprave.

* **Tatvine v Mačkovcih.** Iz shrambe Aja- darja Zsóksa v Mačkovcih so odnesli tatovi oni dan 70 kg suhega svinjskega mesa. Aloj- ziju Gombocu 150 litrov bučnega olja, neke- mu posestniku pa več gonilnih jermenov. Dalje so na železniški postaji odnesli stensko uro. Tatvine so zagrešili najbrž cigani.

* **Zasledovana zlikovca.** Orožniki zasledu- jejo 25letnega Lojzeta Pakiča in 21letnega Draga Rajmerja, ki sta bila zaposljena kot delavca v okolici Podpeči. Fanta sta pred dnevi ukradla delovodji Pavlu Kržiču v Kamniku pri Preserju zlato uro z verižico, kasneje pa sta vlomila v Koširjevo gostilno v Kamniku.

* **Zasačena tihotapska ladja.** Organi fi- nančne kontrole v Sibeniku so opazili blizu Letine na morju ladjo, na kateri je bilo 10 zabojev sladkorja, mnogo kave, cigaret, to- baka in cigaretne papirja. Na ladji je bil njen lastnik Mirko Kebin, na obali so ga pa čakali trije pomočniki, da bi sprejeli vtiho- tapljeno blago. Organi finančne kontrole so ujeli samo Kebina, njegovi pajdaši so pa po- begnili.

* **Nevarnega vlomilca so prijeli.** Senov- skim orožnikom se je pred poldrugim mese- cem posrečilo izslediti roparsko trojico. Kas- tigerja Franca, Malnerja Antona in Stefan- čiča Jožefa, Malnerja in Stefančiča so tedaj prijeli, med tem ko se je posrečilo Kastig- erju pobegniti. Toda se ni dolgo veselil svobode. Radeški orožniki so ga te dni iz- sledili in aretirali. Zločinska trojica ima na vesti lepo vrsto vlomov.

* **Zrtev alkohola.** V Dvoru pri Polhovem Gradcu so se pri posestniku Blažu Cankarju zbrali prijatelji in pili pozno v noč. Ko so ga imeli že precej v glavah, so se začeli prepri- rati. Konec je bil tak, da je Pekljaj Janez su- nil Antona Jarca v Blaža Cankarja. Cankar je padel tako nesrečno, da je obležal nezave- sten. Poklicali so zdravnika, ki je ugotovil, da ima počeno lobanjo. Naslednji dan je Cankar umrl.

* **Karabinerja je obstrelil.** Nedavno nede- ljo zvečer so se zaslišali trije strelji blizu cerkve sv. Antona v bližini goriškega Korna in zaslišali so se klici na pomoč. Kaj se je bilo pripetilo? Orožnik Ivan Milis je zasčil tatu, ki se je bil polastil tujega kolesa. Pri- telj ga je, toda tat je potegnil revolver ter trikrat ustrelil v orožnika, ki se je zgrudil na tla. Tatinski zločinec je v zmedu zbežal. Baje je doma iz Trsta. Zapri so nekaj nje- govih pajdašev, s katerimi je prej popival. Orožnikove rane menda niso nevarne.

* **Umor na Pristavi pred sodiščem.** Veliki senat v Ljubljani je obravnaval strašen umor 73 letne posestnice Marije Šimenčeve, ki jo je 13. decembra lani ponoči pobil, ka- kor navaja obtožnica, njen rejnec Ludvik Tomažič, in nato s sekiro odprl omaro, v kateri je bilo 2000 din gotovine, last nje- nega sina Josipa. Ob tej priliki je tudi lahko poškodoval njeno 37 letno božjastno hčerko Marijo. Obtožen je bil tudi, da je lani okto- bra v Vel. Mengšu vzel Mariji Tometovi 90 din in v začetku avgusta Franču. Hvali srebrno uro. Zločin se je zgodil na domu Marije Šimenčeve na Pristavi pri Mengšu. V dokaznem postopanju je bila prva za- slišana pokojničina hčerka Marija Šimenč- eva, ki je bila usodno noč tudi poškodovana. Njeno zaslišanje kot glavne priče je bilo ze- lo težavno. Priča Jože Šimenc, sin pokojne, je natanko popisal, kako je našel svojo ma- ter zjutraj v veži. Vrata so bila zapahnjena. Čul je stokanje, njena obleka je bila vsa krvava. Vprašal jo je: »Kdo vas je?« Mati je hropeč odgovorila: »Ludvik.« Povedala mu je tudi, da je kmalu, ko je sin odšel na de- lo prišel k njej. Sodni zdravnik dr. Suher je izjavil, da ni mogoče dati zažadostne vere na pričevanje hčerke Marije Šimenčeve, ker je božjastna že več let in ne more vse- ga doumeti. Zaslišanih je bilo vsega še de- set prič. Tako je narednik Anton Kočar kratko opisal ves razvoj dogodkov po od- kritju strašnega umora. Točno je povedal, kako so zasledovali morilca in s patroljo dognali, da je bil obtoženec naslednjega dne v gostilni pri Jermanu v Mostah, kjer je pla- čal jed za sebe, nekaj vina in tudi nekaj žganja za voznike. Nato je orožniška patru- lja zapazila, kako je obtoženec prihajal iz Kodretove gramozne jame. Orožnikom ni hotel tega priznati. Tam v jami so orožniki našli gotovino 43 in pol dinarja. Vse je ta- jil. Orožnikom ni hotel priznati umora. Ob- toženec je ugovarjal, češ da je imel s seboj svoj denar. Ker se je obtoženec izgovarjal, da je nekaj denarja izgubil, ko je imel hla- čni žep raztrgan, je orožnik točno povedal, da ga je preiskal in da so bili njegovi hlačni žepi popolnoma celi. Komandir narednik Fran Setina je opisal, kako so orožniški po- staji naznanili strašen umor. Ko je prišel k Šimenčevi, ki je še živeła, jo je vprašal kdo da je bil. Žena je odvrnila: »Ludvik Toma- žič.« Tudi hčerka Marija Šimenčeva mu je potrdila, da je bil usodni večer pri njih Lud- vik Tomažič. Po končanem dokaznem po- stopanju sta sledila govora državnega to- žilca, ki je utemeljeval obtožbo in predlagal kazen v smislu zakona, in branilca, ki je go- voril za oprostitev, češ da ni v tem primeru jasnih dokazov, da bi bil obtoženec pravi morilec in da so indiciski dokazi pomanj- ljivi. Po daljšem posvetovanju je senatni predsednik objavil sklep sodišča, da se raz- prava prekine in se bo nadaljevala na vol- ki petek. Sodišče bo zaslišalo dva psihiatra o tem, v koliko gre vera božjastni glavni priči Mariji Šimenčevi. Nato bo sledila sodba.

* **Ponesrečen vlom v davčni urad v Mo- kronogu.** V noči na petek so skušali vlo- milci izropati blagajno davčnega urada v Mokronogu. V občinsko hišo, kjer je na-

stanjen davčni urad, so nameravali priti skozi okno, kjer so iztrgali mrežo. Dasi so šli na delo z vso previdnostjo, so vendar povzročili nekaj ropota, ki ga je čul davčni sluga g. Slajpah. Sluga je vstal in nepovabljene goste preganjal s strelom iz samokresa. Na begu so tudi vlomilci streljali s samokresom, pa k sreči niso nikogar zadeli. Orožniki so prepričani, da je poskušal vlomiti v blagajno davčnega urada zloglasni tolovaj Franc Rokavec, ki je zbral okrog sebe nekaj pajdašev. Rokavca so nedavno videli ljudje oboroženega s puško v Dolenji vasi v krškem srezu, pozneje pa se je pojavil v okolici Dolenjega Kronovega pri Smarjeti, kjer je vlomil v hišo Franca Kukmana in mu ukradel dva zlata prstana, denarnico z nekaj drobiža, samokres in dvocevno lovsko puško.

Tri leta je podpiral ljubico, ki je ni bilo. Karel iz Ljubljane je hotel za vsako ceno dobiti nevesto. Ker je neroden, se je odločil navezati stike s kakšno mladenko s pomočjo posredovalca Edvarda Primca. Primec je bil njegov sošolec. Rače volje je ponudil Karlu svojo pomoč. Tako se je zgodilo, da je Karel tri leta dopisoval z nevesto Jožico in ji pošiljal denar in jestvine, ne da bi nevesto videl samo za trenutek. Po treh letih take čudežne ljubezni pa je Karel odkril, da ga je prijatelj Edvard grdo osleparil. Prav za prav Karel sam ni odkril sleparstva, temveč njegov prijatelj Franc Strniša, kateremu je Karel zaupal svojo ljubezensko skrivnost. Primec se je te dni zagovarjal pred sodniki, ker je oškodoval Kar-

la za nad 15.000 dinarjev. Sodniki so Primca kljub zanikanju krivde spoznali za krivega in ga obsodili na 14 mesecev robije. Primčevo ženo pa so obsodili na mesec dni strogega zopora in na 120 din denarne kazni, ker se je okoriščala s prisleparjenim denarjem.

Ne odlašajte!

31. marca je poteklo prvo četrtletje, zato pozivamo še enkrat one naročnike, ki letos nišo še plačali naročnine vsaj za pol leta, da to store še pred prazniki. Naročnina se plačuje povsod vnaprej in izgovor, češ zakaj naj bi plačali, ko leto še ni pri kraju, ne drži. Saj časopis mora tudi živeti, ker brez denarja bi ostal le prazen papir, ki se seveda mora tudi plačati. Za tem pridejo stroški za tisk, črke, barvo, obrabo strojev, uslužbence itd. Za vse to mora dobiti uprava lista povrnjeno z naročnino, ki je malenkostna, ki pa mora zato neprestano krožiti, t. j. naročniki jo morajo sproti vplačevati in ko poteče ena, jo je treba takoj obnoviti z drugo. Tu ne sme biti zastoja, zato s položnicami, ki Vam leže doma, na dan! Zavedajte se dolžnosti naročnika in pošljite naročnino, ki na Vas odpade, nemudoma. Pri tem še opozarjamo, da ne bomo trpeli starih dolgov iz preteklega leta, kdor ne bo teh plačal sedaj, mu za Veliko noč list ustavimo. Ne odlašajte torej!

skega doma. V tem duhu je vzgojena tudi njegova družina.

Kako je bil spoštovan, je pokazal njegov pogreb. Od blizu in daleč so prišli znanci in prijatelji, da vzamejo zadnje slovo od pokojnika. Na zadnji poti so ga spremljali Sokol s praporom, gasilstvo, graničarji in finančna kontrola. Ob odprtem grobu sta se poslovila od njega starešina Sokola br. Pivk in starešina gasilske župe iz Skofje Loke g. Planina. Sokolski prapor se je sklonil v zadnji pozdrav in slovenska zemlja je zasula Čeha br. Palečka Časten mu ostani spomin!

Na cvetno nedeljo popoldne uprizore naši požrtvovalni igralci v Poljanah resno igro »V dolini«. Poleg že znanih spretnih igralcev nastopijo še novi. Prepričani smo, da bodo vsi tudi v tej težji igri častno rešili svoje vloge.

Na velikonočni ponedeljek popoldne pa uprizori Sokol v Sokolskem domu »Desetega brata«. Vlogo desetega brata bo igral br. Fran Bizjak iz Hotovelj. Že Bizjakovo ime nam zagotavlja, da bo igra lepo uspela. Igralo se bo na prenovljenem odru. Seveda so Sokolu s tem narasli znatni stroški, kateré je treba poravnati. Zato pojdite k igri v čim večjem številu!

Naši na tujem

Iz Nieuwenhagena (Holandija) nam pišejo: Jugoslovensko narodno društvo sv. Barbare je imelo letos lepo uspelo pustno veselico z desetimi dobitki za najlepše maske. Po večini so dobitke odnesli naši rojaki. Najbolj je ugajala med tukajšnjimi domačini slovenska svatba v slikovitih narodnih nošah. Veliko zaslugu za lep uspeh prireditve imajo družine Gračnarjeva, Malenškova, Teršičeva, Rajhova in Gričarjeva. Nas Slovencev je zdaj že malo v Holandiji, vendar se v svojih društvih živahno gibljemo. V januarju je imelo naše društvo občni zbor in je bil izvoljen spet stari odbor, kar priča, da ima naše članstvo zaupanje vanj.

Iz Buer-Hassela (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko narodno delavsko društvo »Edinost« v Buer-Hasselu je imelo 9. januarja 17. redni občni zbor, ki ga je vodil prvi predsednik g. Rogina in podal poročilo o delovanju društva v preteklem letu. Zborovalci so njegovo poročilo z odobravanjem sprejeli na znanje. Novi društveni odbor sestavljajo predsednik Rogina Ivan, namestnik Medvejšek Franc, tajnik Razpotnik Ivan, namestnik Altieri Karel, mlajši, blagajnik Jerman Jožef, namestnik Savšek Jernej, odborniki Altieri Karel starejši, Bergamaž Anton in Skraber Blaž, blagajniška nadzornika Rifel Alojz in Breclj Albert. V ženskem oddelku našega društva je izvoljena za voditeljico zaslužna rojakinja ga. Karolina Jermanova in za blagajničarko ga. Marija Medvejškova. Njuni namestnici sta ge. Razpotnikova in Riflova. — V nedeljo 20. februarja je društvo priredilo pustno zabavo v veliki dvorani Grumerjeve gostilne. Dvorana je bila prenapolnjena tako, da več gostov ni moglo dobiti prostora. — V nedeljo 20. marca smo imeli društveno zborovanje s priključeno večerno zabavo, na kateri so naše ženske zborovalcem prijazno postregle z raznimi dobrotami, a naš harmonikar Razpotnik je spremljal lepe domače pesmi in skrbel za to, da je mladina lahko plesala. — Društvo se je že pripravilo za izlet v domovino, ki bo avgusta. Vožnja bo stala okoli 52 mark. Rojaki in drugi lahko gredo v tem najlepšem letnem času za 4 tedne ali pa samo za 14 dni na oddih v domovino. Podrobnejša pojasnila daje predsednik društva g. Ivan Rogina Buer-Hassel, Schlagbaum Nr. 50.

PRI ZDRAVNIKU

- A: »Ali vaš sinko zmerom fejclja?«
B: »Ne. Samo takrat, kadar govoril.«

Velikonočna zbirka knjig Vodnikove družbe

Knjiga, ki nam je bila pozimi prijateljica, mora ostati to zdaj pomladi. Nudimo vam možnost, da se preskrbite s ceninimi knjigami. Vodnikova družba je izbrala iz svojih zalog knjige, ki utegnejo zanimati slehernega prijatelja dobrega štiva. Vemo, da je med čitatelji knjig še vedno mnogo takih, ki niso člani Vodnikove družbe in ki bi hoteli imeti v svoji knjižnici njene izbrane izdaje. Knjige, ki jih še imamo v zalogi, smo razdelili v enajst skupin; vsaka skupina šteje pet knjig. Razvrščene so po sorodni snovi in po drugih podobnih vidikih. Naročnik lahko poljubno izbira ne samo med skupinami, marveč tudi med posameznimi knjigami in si tako sestavi svojo skupino po pet ali deset knjig. Skupine po pet knjig oddajamo, dokler traja zaloga, po 20 dinarjev brez poštne, s poštino pa po 25 dinarjev. Deset knjig stane 40 dinarjev, s poštino pa 50 dinarjev. Kdor želi imeti vezane knjige, doplača za vezavo za vsako posamezno knjigo 8 dinarjev.

Naše knjige so torej izredno cenene, zato segajte pridno po zbirkah Vodnikove družbe!

Naročajo se na naslov: Vodnikova družba Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Denar nakazite v naprej po poštni položnici, ki jo kupite za 25 par pri vsakem poštnem uradu in jo izpolnite z natančnim naslovom: Vodnikova družba, Ljubljana v Ljubljani, št. 14520.

Za knjige, ki so v seznamu označene (vezane v platno), je doplačati 8 dinarjev. Skupine so naslednje:

I. skupina: Levstik: Pravica kladiva, Levstik: Dejanje, Govekar: Olga, Bevk: Žerjavi, Šorli: Petdeset odstotkov.

II. skupina: Kozak: Beli mecesen, Potrč: Sin, Šest: Enaintrideset in eden, Bevk: Žerjavi, Bevk: Srebrniki.

III. skupina: Lah: Sigmovo maščevanje, Vaštetova: Vražje dekle (samo v platno vezane), Brežnik: Temna zvezda, Muc: Skozi Sibirijo I., Muc: Skozi Sibirijo II.

IV. skupina: Bitenc: Sončne pege, Levstik: Pravica kladiva, Roš: Zvesta četa, Muc2: Skozi Sibirijo I. (samo v platno vezane), Muc: Skozi Sibirijo II. del.

V. skupina: Šest: Enaintrideset in eden, Daneš: Za vozom boginje Talije, Ravljen:

Pot k mrtvim bataljonom, Muc: Skozi Sibirijo I. (samo v platno vezane), Muc: Skozi Sibirijo II.

VI. skupina: Pupin: Od pastirja do izumitelja I., Pupin: Od pastirja do izumitelja II., Iz tajnosti prirode, Brežnik: Temna zvezda, Kozak: Beli mecesen.

VII. skupina: Podržaj: Strte peruti, Bevk: Srebrniki, Matičič: Moč zemlje, Matičič: Na mrtvi straži, Albreht: Zarečani.

VIII. skupina: Ravljen: Tulipan, Bevk: Žerjavi, Daneš: Za vozom boginje Talije, Levstik: Dejanje, Lah: Vodniki in preroki.

IX. skupina: Bitenc: Zlati čevljevki, Lupša: V džunglah belega slona (samo v platno vezane), Ravljen: Pot k mrtvim bataljonom, Lah: Vodniki in preroki.

X. skupina: Pupin: Od pastirja do izumitelja I., Pupin: Od pastirja do izumitelja II., Lah: Vodniki in preroki, Brežnik: Temna zvezda.

Lah: Vodniki in preroki, Ravljen: Pot k mrtvim bataljonom, Šest: Enaintrideset in eden.

XI. skupina: Govekar: Olga, Podržaj: Strte peruti, Šorli: Petdeset odstotkov, Levstik: Dejanje, Lah: Vodniki in preroki.

Popotnikova torba

Pismo iz Poljanske doline

Gorenja vas, aprila.

Prejšnji četrtek je umrl v Gorenji vasi trgovec in posestnik Vaclav Paleček in v soboto popoldne ga je spremlila velika množica na zadnji poti. Rajniki je bil po rodu Čeh, a se je bil čisto vživel v naše razmere. Bil je zgleden gospodar in skrben oče svoji veliki družini. Znan je bil daleč naokrog, tudi preko naše Poljanske doline, posebno prejšnje čase zavoljo trgovine z domačimi čipkami. Bil je soustanovitelj hranilnice v Gorenji vasi pred 30 in več leti in dolga leta njen vestni načelnik.

Po mišljenju je bil zmerom naprednjak in Sokol za Gorenjo vas-Poljane ga šteje med svoje ustanovitelje in marljive delavce. Velike zaslugе si je pridobil pri gradnji Sokol-

Ženski vestnik

Za kuhinjo

Juha z mesom in zelenjavo. Pol kile govejega mesa (od stegna) zreži na majhne zrezke. Zrezke potolci, osoli, zvij in poveži z nitjo. Kostí pristavi z mrzlo vodo in ko zavro, deni zraven zvite zrezke, dodaj še drobno zrezane zelenjave (korenček, peteršilj in zeleno) in naj vse skupaj počasi vre dve do tri ure. Za oreh masti razbeli, daj eno kocko sladkorja na mast in ko prične sladkor rjaveti, dodaj žlico drobno sesekljane čebule. Ko se tudi čebula zarumeni, stresi v juho. Po okusu osoli in malo popopraj. Ko je meso mehko, ga poberi na krožnik in odstrani niti, nato stresi nazaj v juho. Iz juhe poberi kosti in jo daj na mizo.

Nadevani kruhki. Mešaj pet minut, da se zgosti: žlico olja, žlico gorčice in en rumešnjak. Nato primešaj sok pol limone, eno sesekljano čebulo, šest dek sesekljanih sardel in dve trdo kuhani in sesekljani jajci. Zemlje prereži in namaži najprej s sirovim maslom, nato pa s tem nadevom. Nadevane žemlje zložijo na krožnik in daj s čajem ali vinom na mizo.

Krompirjeva solata. Skuhaj v običah krompirja. Kuhanega ocedi, takoj olup, zreži na plošče, ga stresi na sito in polij s krompom, nato dobro ocedi. Krompir stresi v skledo, osoli, malo popopraj, polij z oljem

in kisom, dodaj drobno zrezane čebule, premešaj in postavi na hladno do uporabe.

Pečen krompir. Zberi bolj droben in podolgovat krompir, ga operi, olup in po dolgem prereži. Pekačo dobro pomaži z mastjo, naloži noter krompir, osoli in ga v pečici speci. Ko je pečen, ga pomaži z razpuščenim sirovim maslom in daj hitro na mizo.

Praktični nasveti

Na pleskanem pohištvu, če se slučajno kaj poškropi z vodo ali kako drugo tekočino ostanje potem radi svetli madeži. Če pa umiješ dotično mesto s kisom, bo svetli madež izginil.

Z loščeno posodo, kakor krožniki, skledami, skodelicami in kozami in lonci moramo previdno ravnati, če hočemo, da nam ostane posoda dolgo lepa in cela. Lošč je tenka prevleka stekla, ki je tudi zelo nevarna drobovju, če pride v jed. Zato previdno ravnaj s tako posodo, da je ne okrušiš. Tudi ne vlivaj v segreto posodo mrzle vode ali obratno, ker lošč popoka in se potem prične počasi krusiti. V posodo z razpočenim loščem se pa vleže jed, zlasti kava in čaj, in taka posoda se potem ne da več lepo pomiti.

Madeže od kave očistiš iz svile ali volnena blaga, če namažeš madež s čistim glicerinom in potem izpereš z mlačno vodo. Še vlažno zlikaj na narobni strani.

Limone ostanejo dolgo sveže, če jih damo v lončeno posodo, napolnjeno s svežo vodo, katero vsake tri do štiri dni menjamo. Tako bo ostala limona trda, njena lupina pa več tednov uporabna za pecivo.

Ladje, ki so že od jeseni v ledenem oklepu

Od začetka minile zime je vrsta ruskih ribiških ladij in ledolomilcev v obupnem položaju. Te ladje so namreč hotele pretekle jesen iz Arhangelska po tako imenovani severni vodni poti ob sibirski obali priti v Vladivostok. V hudem mrazu pa so ladje, ki so šle na to negotovo pot, zamrzile in jih ledovje zanaša čedalje bolj od obale. Posrečilo se je rešiti le nekaj ladij in jih spraviti v Arhangelsk in Murmansk. Vse druge pa se bodo le težavno rešile, če se bodo sploh mogle rešiti.

Po norveških vesteh nimajo o ledolomilcu »Lidkeju« že od novembra nobenih sporočil. Njegova oddajna postaja ne deluje in tako se tudi ne ve, kje ladja tiči. Ledolomilec »Lidke« je spremljalo pet trgovskih ladij s skupno posadko 250 mož.

Ruska oblastva so poslala na pomoč tri ledolomilce, »Sedov«, »Sadko« in »Malygin«,

× **V vojni ima še zmerom odločilno besedo človek.** Španska državljanska vojna, ki se bo končala, kakor vse kaže z zmago frankovcev, daje italijanskim vojaškim strokovnjakom priliko za razglabljanje o vzrokih poraza republikanske vojske. Zaključek teh razglabljanj je ta, da ima tudi v moderni vojni zadnje odločilno besedo človeški material. Vojaki so na Francovi strani discipliniranejši, so bolj izšolani in jih vodijo enotnejše kakor na republikanski strani, kjer prihajajo resno v poštev prav za prav edino pripadniki tako zvane mednarodne brigade, ki štejejo šestdeset do sedemdeset tisoč mož, med tem ko so Španci po italijanskih zatrdilih čisto odpovedali. Kar se tiče materiala, se je pokazala na frankovski strani, ki sestoji kakor znano tudi iz velikega dela tujcev in Maročanov, premoč letalstva. Veliko premoč imajo frankovci tudi v pogledu topništva. Zelo slabo so se pa obnesli veliki tanki, ki jih je dobavila republikancem Rusija. Ti tanki naj bi prevzeli ulogo gibljivega topništva, a so jih frankovci v velikih množinah uničevali, ker jih je bilo zaradi velikosti težavno skrivati.

× **Koliko stane vojskovanje.** Angleži so izračunali, da sta vojni na Kitajskem in Španskem samo Angliji povzročili že celih

ki pa pogrešanih ladij niso dosegli, pač pa so zraven še sami obtičali v ledu. Od teh treh ladij imajo poročila, da jih ledovje žene proti severu. Na njih je 200 mož posadke. Tudi ledolomilec »Lenin« je z dvema trgovskima ladjama vklenjen nekje v Severnem morju. Na njih je 400 mož posadke. Nadalje so v ledenem oklepu še naslednje ladje: ledolomilec »Krasin« s 70 možmi, potem še dva ledolomilca in neka trgovska ladja s skupno 150 mož posadke. V celoti je torej nad tisoč ljudi, med njimi več žen in otrok v nevarnosti, da poginejo v ledenem mrazu.

Ruska oblastva hočejo zdaj, ko se je končala dolge mesece trajajoča polarna noč, pohiteti na pomoč ujetnikom z letali, ki naj nesrečnežem prinesejo živila in obleko. Toda upanje pa je zelo majhno, ker bodo letala le težavno našla ladje, s katerimi niso v brezžični zvezi.

980.000 funtov šterlingov stroškov, kar je v našem denarju blizu 200 milijonov dinarjev. Od tega denarja je morala Anglija plačati 10.500 funtov za odbor za nevmešavanje in 86.000 funtov za posebne konzularne in državniške posle svoje dežele glede na ti vojski. Od tega zadnjega zneska je 12.000 funtov šlo v blagajno mednarodnega odbora za nevmešavanje. Da so angleške begunce spravili iz Kitajske, je Anglijo veljalo 15.000 funtov, Angleži pa, ki so jih morali odvesti iz Španije, so veljali Anglijo 53.000 funtov šterlingov. Če že toliko velja vojskovanje tamkaj, kjer ni bojov, koliko denarja požre pravo vojskovanje samo. Zraven tega pa se pobijajo zdravi ljudje in se uničujejo gospodarske dobrine.

× **Denar je hotel pretihotapiti v mavcu.** V Bratislavi je te dni prejel neki šofer poziv, naj nemudno pride na Dunaj, odkoder bo prepeljal na češkoslovaško ozemlje bolnika iz dunajske bolnišnice. Šofer se je odpeljal po naročilu in se ustavil pred bolnišnico, v kateri je ležal neki tvorničar, ki je imel roko v mavcu. Bolnika so spravili v vozilo, ki je nato odrdalo proti meji. Tam pa je nemški carinik prerezal mavec, ki se mu je videl sumljiv, in iz obveze se je vsulo na tla za nad pol milijona šillingov bankovcev.

Tvorničarja, ki je hotel prenesti denar čez mejo, so na mestu aretirali.

× **Pariz gradi zaklonišča za primer vojne.** Francoska vlada je imela posebno sejo o vprašanju obrambe Pariza in njegove okolice v primeru nove vojne. Sklenila je, da bo dala 200 milijonov frankov za plinske maske, ki se razdele med prebivalstvo. Za zgradbo zaklonišč, ki jih bombe ne bodo mogle prebiti, bodo porabili 135 milijonov frankov, za druga zaklonišča pa še 100 milijonov frankov.

× **Trgovec ž dekleti in tihotapec mamil.** Rumunska policija je prišla že dolgo iskana nega trgovca z dekleti in tihotapca mamil Nikolaja Minusca. Skrival se je v Konstanci s sedmorico svojih pajdašev. Minusco je imel svoje ladje, s katerimi je prevažal ljudi in tovore po Črnem morju. Izvrševal je tihotapstva na debelo. Pri aretaciji so mu zaplenili tolike količine kokaina in morfija, ki bi zadostovale za usmritev 20.000 oseb. Minusco je po podatkih, ki jih ima policija v rokah, prodal v Južno Ameriko nad 400 mladih žen in deklet.

× **Železniške voznje brez ropota.** Francoske železnice delajo poskuse, kako bi se odpravil ropot, ki spremlja železniške voznje. Neka družba ima že več voz, ki vozijo tako tiho, da se moreš v njih šepetaje pomenkovati. Če bi pa hoteli prav vsak ropot odpraviti, bi morali spremeniti še to in ono pri tračnicah. Inženjerji pravijo, da bi bilo to tudi iz vzrokov varčevanja zelo priporočljivo, kajti vsak ropot in vsak sunek sta nepotrebna obraba tvarine in obrat je tem cenejši, čim bolj gladko teče vlak. Tresenje in enakomerno razbijanje nastajata tedaj, kadar gredo kolesa preko konca kakšne tračnice na začetek druge tračnice. Poskusili so presledke med poedinimi tračnicami odpraviti na ta način, da so te tračnice zvarili skupaj, namesto da bi jih zvezali na običajni način z jeklenimi traki in vijaki. Pravijo, da se to prav dobro obnaša.

× **Hodila bo lahko.** Lep primer železne volje, premagujoče tudi najhujše gvire, je objavilo ameriško časopisje. 20 letna Silva Davisova že od rojstva ne more gibati z rokami in nogami. To pomeni, da so poškodovane živčne poti, po katerih prihaja iz možganov v roke in noge pobuda za premikanje. Vsaka taka motnja ima za posledico popolno otrplost mišičevja nad prizadetim mestom. Silva ima že od rojstva krčevito stisnjene pesti, roke in noge pa skrčene. Drugače je pa dekle zdravo in nadarjeno. Ima pa še eno prednost, da je namreč podedovala pogum. Naučila se je čitati in obračati liste v knjigi z jezikom. Zna celo pisati na stroj. Po tipkah udarja s ključem, ki ga drži v zobeh. V zobeh drži tudi čopič, s katerim slika. Vedno pazi tudi na svojo zunanost in sama si pobarva ustnice, sama se napudra. Nedavno je izvedela, da se je zdravnikom posrečilo z operacijo oživiti prizadete živce. Ta operacija ni vedno uspešna in lahko povzroči tudi smrt. Zato se tudi odločijo zdravniki za tako operacijo le redko. Silvin rojak, profesor na vseučilišču v Kansasu Teachenor ni bil napravil še nobene take operacije. Zato ni bil nič kaj navdušen, ko ga je Silva vprašala, ali bi hotel na nji prvič poskusiti svojo srečo. Opozoril jo je, da je operacija zelo nevarna in da bi se utegnila končati s smrtjo. Toda dekle se ni ustrašilo. In tako je prišlo do operacije. Silva je ostala živa in pravijo, da je operacija uspela.

× **Drobna žarnica za 3000 sveč.** V Londonu je neki holandski inženjer izumil žarnico v velikosti vžigalice, ki pa daje svetlobo pravega žarometu. Svetilka je v kratki in tanki kremenčevi cevki. Cev je treba hladiti z vodo, da se ne stali. Pritlikava žarnica daje svetlobe za 3000 sveč. To izredno močno svetlobo je mogoče opazovati samo skozi temno barvano steklo.

Listnica uredništva

Senjski rudnik. Pošljite takoj. Strigova. Po tiskovnih predpisih nemogoče objaviti.

Radio Ljubljana

od 10. do 17. aprila.

Nedelja, 10. aprila: 8.00: Vesel jutni pozdrav: Citraški duet (Kosi Ivan in Skok Vilko). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Nekaj veselih (plošče). 9.45: Verski govor: Hosana sinu Davidovemu (dr. Fran Kimovec). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz ljubljanske stolnice. 11.15: Venček otroških pesmic (plošče). 11.30: Otroška ura: Velikonočna (skupina ge. Juvanove). 12.00: Dober tek (plošče). 13.00: Napovedi, obvestila. 13.20: Pevski koncert Marjana Rusa, člana zagrebske opere ob spremljevanju klavirja (prof. Lipovšek). 16.00: Salonski kvartet. 17.00: Kmetijska ura: Gospodarska navodila za april in tržna poročila. 17.30: Kmečka pesem — kmečki ples (plošče). 18.00: Adamičevi fantje igrajo. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Obramba pred zračnimi napadi. 19.50: Prenos iz Soštanja: Soštanj nekdanj in zdaj (predaval bo ravnatelj meščanske šole Hrčbernik Franc); mladinski koncert. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Češka lahka glasba (plošče).

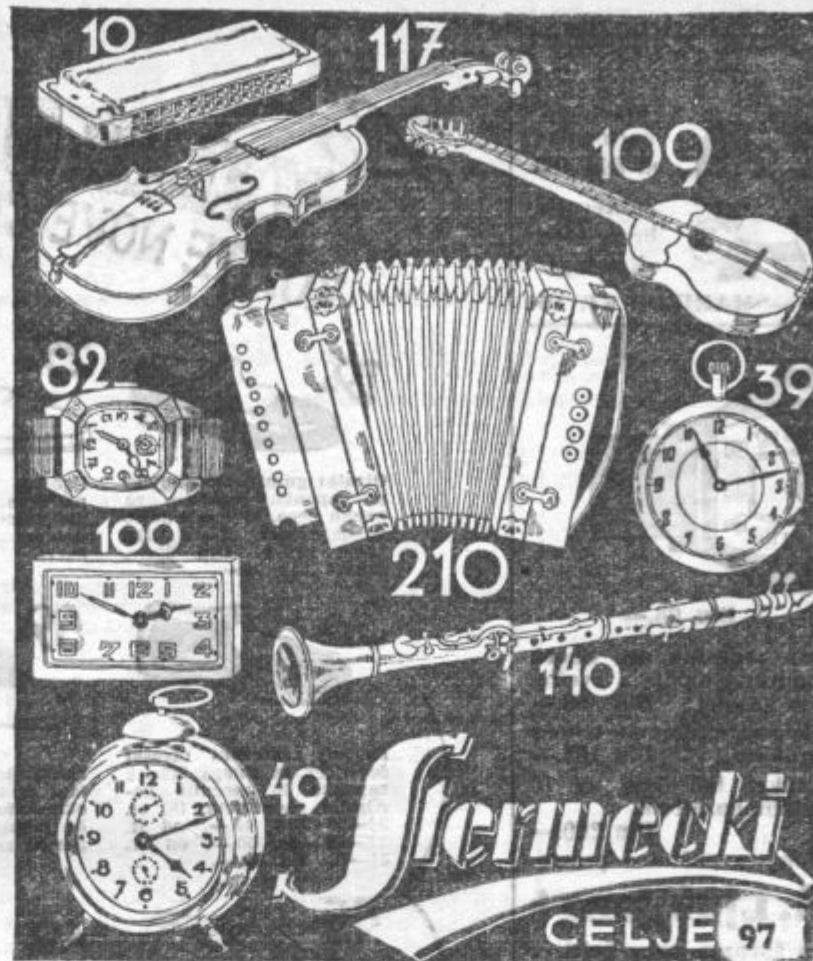
Ponedeljek, 11. aprila: 12.00: Operne fantazije (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Havajske pesmice (plošče). 14.00: Napovedi. 18.00: Zdravstvena ura: Splošna navodila za prvo pomoč (dr. Anton Breclj). 18.20: Poljske narodne (plošče). 18.40: Kulturna kronika: Ignacij Knoblehar, slovenski misijonar in raziskovalec Afrike (dr. Grauer). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Krščanska cerkev in zadrugarstvo (Bogoljub Milošević). 19.50: Zanimivosti. 20.00: Koncert lahke glasbe (sodelovali bodo Vilko Skok — citre, Štefka Korenčanova — sopran, Mandolinistični kvartet in plošče). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos plesne glasbe iz restavracije »Emone«.

Torek, 12. aprila: 11.00: Solška ura: V Sirijo in Palestino (Julija Šušteršičeva). 12.00: Kmečki trio. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Balalajke, mandoline in tamburice (plošče). 14.00: Napovedi. 18.00: Koncert operne glasbe (radijski orkester). 18.40: Vzgojne poteze Slovencev (dr. Stanko Gogaia). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Sprehod po razstavi italijanskih portretov (Todor Manojlovič, književnik). 19.50: Zabavni zvočni tehnik. 20.00: Koncert radijskega orkestra. 21.00: Paganini: Sonata XI. in Sonata XII. (plošče). 21.10: Klavirski koncert (prof. Pavel Šivic). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Zvoki v oddih (radijski orkester).

Sreda, 13. aprila: 12.00: Za kratek čas (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Napovedi. 18.00: Mladinska ura: Začetki srednjeveškega gledališča: Velikonočna cerkvena proslava (primeri in razlaga; prof. Kuret in člani radijske igralske družine). 18.20: Vlak (glasbene slike na ploščah). 18.40: Nočni lokalni vlaki (inž. Roglič Stanislav). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Mesečni kulturni pregled. 19.50: Šah. 20.00: Orgelski koncert (prof. Matija Tomc). 20.40: Koncert pevskega zbora »Grafike«. 21.30: Mozart: Koncert za violino in orkester št. 5 v A-duru (plošče). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Četrtek, 14. aprila: 12.00: Virtuoz (plošče). 12.45: Vreme, poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Operna glasba (radijski orkester). 14.00: Napovedi. 18.00: Klavir in harmonij (Gnjezdova Melita in Kaškarov Dimitrij). 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije. 19.50: O mednarodni gimnastični prireditvi (Jože Hvale). 20.00: Nastop orglarske šole. 20.50: Orgle (plošče). 21.00: Koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Dvočak: Sinfonija št. 4 v G-duru (Češka filharmonija; dirigent Talich; plošče).

Petek, 15. aprila: 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Ljudske navade velikonočnega

K-ZEM
NASHONJ

petka v starih časih (prof. France Koblar). 19.50: Francis-Thompson — Griša Koritnik: Nebeški lov (recitacija). 20.00: Prenos iz ljubljanske stolnice. 20.45: Pevski koncert Mile Kogejve, članice narodnega gledališča (pri klavirju prof. Lipovšek). 20.20: Haydn: Sedem besedi Zveličarjevih na križu (godalni kvartet). 22.00: Napovedi, poročila.

Sobota, 16. aprila: 12.00: Duhovne in cerkvene pesmi (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Johann Seb. Bach: Maša v H-molu (plošče). 14.00: Napovedi. 16.00: Prenos vstajenja in procesije iz stolnice. 17.30: Debussy: Nocturni, simfonična suita. 18.00: Kvartet rogov in orgelski koncert (prof. Pavel Rančigaj). 19.00: Napovedi. 19.20: Sramelkvartet »Skrjanček«. 19.50: Pregled sporeda. 20.00: Velikonočne pesmi (sodelovala bosta radijski komorni zbor in radijski orkester). 20.45: Respighi: Rimske pinije (simfonična suita). 21.00: Koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi. 22.15: Čaikovskij: Sesta simfonija v H-molu (pate-tična).

Kako pomagati ponesrečenim živalim

To bi moral znati vsak kmečki gospodar, pa jih je vendar tako malo, ki to znajo. Njihova nevednost je kriva, da žival trpi da je za delo nesposobna in največkrat so gospodarji sami krivi, če žival pogine. Če bi se v boleznih in zdravljenju le malo poučili bi se mnogokrat obvarovali škode in bolno ali pa ponesrečeno žival ozdravili in si jo rešili.

Profesor za živalozdravstvo dr. Ferdo Kern je spisal knjigo »Prva pomoč ponesrečenim živalim« in ji dodal 96 slik, ki ponazorjujejo popis bolezni in zdravljenje. Kmečki gospodarji, živinorejci se v njej spoznavajo s stavo živalskega telesa in zdravliti in obklati. Nauče se iz nje mastranja kako čistiti in obvezati rane. Nadalje po domače razpravlja o puščanju krvi, o poškodbah živali oteklinah, zlomu kosti, o koliki napanianju solnčarici, zastrupitvi razkuževanju itd. torej o reševanju, ki jih mora poznati vsak živinorejec. Ali ni pametneje kupiti si to knjigo, ki stane samo 23 Din, da boste mogli živalim pravočasno pomagati kakor pa odlašati in potem izgubiti žival, ki stane mnogo več, kakor pa ta knjiga. V vsaki hiši naj bi bila ta knjiga. Naročite jo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Selenburgova ulica 3.

Za smeh in kratek čas

V SOLI

Učitelj risanja je strogo prepovedal učenecem kajenje. Ko pa je nekega dne stopil v razred, je zasačil enega izmed njih z gorčo cigareto v ustih.

»Čuden čopič imaš. Kaj si pa hotel naslikati z njim?« je vprašal.

»Oblake, gospod učitelj!« se je odrezal učenec.

MIS V MLEKU

Mihec je ves razburjen pritekel k materi: »Mama, miš je padla v lonec z mlekom!«

»Ali si jo potegnil ven?« je vprašala mati. Mihec: »Ne, mačko sem vrgel za njo!« se je odrezal Mihec.

OROŽNIK IN TONČEK

Orožnik je ujel pobeglo kravo in tele ter vprašal dečka, ki je prišel mimo:

»Fantek, ali veš, čigava je krava?«
»Čigava je krava, mi ni znano, čigavo je tele, pa vem, je dejal dečko.

»Čigavo?« je vprašal orožnik.
»Kravino!« se je odrezal Tonček.

PRI ZDRAVNIKU

Zdravnik: »Zakaj vas tako dolgo ni bilo k meni?«

Bolnik: »Bolam sem bil, gospod doktor, pa nisem mogel priti.«

V PISARNI

Ravnatelj: »Sele oni teden sem vam dal prosto, da ste šli na pogreb svoje tašče. Se malo prej je vaš najmlajši sinček imel ošplce. Zakaj pa spet zdaj hočete dopust?«

Uradnik: »Oženil bi se rad!«

PRAV TAKO PRISTEN

Dama pri zlatarju si da pokazati dragocen prstan.

»Ali je demant v prstanu tudi res pristen?« vpraša dama.

»Tako pristen kakor vaši lasje, milostljiva?« meni zlatar.

»Pa mi pokažite kaj drugega!« se odreže dama.

KAKOR SE VZAME

Sinko: »Očka, povej mi, ali je 500 dinarjev mnogo denarja?«

Oče: Kakor se vzame. Če je 500 dinarjev treba zaslužiti, je to mnogo denarja. Če pa mamica potrebuje kdaj 500 dinarjev, pa pravi, da je to malenkost.«

Brezplačen pouk v igranju!

klavirske harmonike od Din 480
Zahtevajte brezplačen katalog!

MEINEL & HEROLD — MARIBOR ŠT. 104

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapeljiva ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalec. Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik zastoj in poštne prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokollirana tovarna ur v Švici.

Mali oglasi

DIN 2.500 POTREBUJETE,

da si ustvarite eksistenco. Lahko delo doma. Dopise: »Stalno«, uprava lista Maribor. Priložite znamko.

KRASNO IZBIRO

vzorcev za ročna dela dobite v Nifergalovi predtiskarni Maribor Koroška c 1

HRANILNE KNJIZICE

vrednostne papirje, delnice, 3% obveznice vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini. Kupujte srečke Drž. razredne loterije v moji kolekturi »Vrelec sreče«. Al Planinšek. Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 35-10. Trg agentura za bančne in kreditne posle

SPREJME SE

s 1. majem ekonom-lovce, samski, priden, trezen. Biti mora več vseh panog kmetijstva, zlasti sadjarstva, gozdarstva in živinoreje, opravljati mora tudi nekaj hišnih del. Prijavljen bo ev. Pok. zavodu. Oskrba v hiši. Ponudbe z zahtevo plače na upravo tega lista pod značko »Ekonom«.

MAJHNO STANOVANJE

Išče tričlanska družina na kmetih v bližini Ljubljane. Naslov v ogl. oddelku Domovine.

POSOJILA

vezana na štednjo in mesečno plačevanje, daje kredita zmognim osebam nad 45 let obstoječi denarni zavod. Brezplačno zavarovanje. Zahtevajte prospekt. Rudolf Zore, Ljubljana, C. Gledališka ul. 12. Telefon 38-10. Znamka 3 Din.

HRANILNE KNJIZICE

vrednostne papirje, valute, čeke kupujem po najvišji ceni. Takojšnja gotovina. Različna posojila. Oblastveno dovoljena pisarna Rudolf Zore, Ljubljana, B. Gledališka ul. 12. Telefon 38-10.

HIŠA

z gospodarskim poslopljem in vrtom naprodaj. Istotam naprodaj tudi zemljišče. Več se poiže pri Jožefu Božiču, Stope-Zabukovje, p. Sevnica ob Savi.

Za VELIKONOČ KUPITE NOVE ČEVLJE

Otroški gumiasti čevlji na zaponko praktični za šolsko dečo, ki imajo daleč do sole Vel. 27—30 Din 25.—, 31—34 Din 29.—, ženske Din 35.—

Ugodni platneni polčevji na zaponko z gumijastim podplatom in nizko peto, belane v drap in sivi barvi.

Močni moški polčevji, s popolnoma novim okrasom, iz rujava usnja z usnjatim podplatom. Stanejo samo Din 99.—

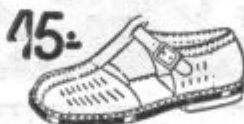
Najbolj zahtevani otroški čevlji iz finega laka z zaponko in močnim usnjatim podplatom. Od št. 24—26 Din 43.—, od št. 27—30 Din 50.—, od št. 31—40 Din 60.—

Lahki damski čevji izdelani iz močnega platna z okrasom iz difina. Jako so lahki, udobni in pripravljeni za lepo vreme.

Novi model. Za elegantnega gospoda k pomladanski obleki, okusni čevji v drap-rujavi kombinaciji.

Najboljša zračna otroška obutev za pomlad, so sandali iz močnega usnja z usnjatimi podplati. — št. 27—30 Din 49.—, št. 31—34 Din 59.—, št. 35—38 Din 79.—, Moški Din 99.—

Novi pomladni model. — Lahki udobni ženski čevlji izdelani v rujavi barvi so za Vaš novi kostim najbolj primerni.

Nemurni dečji za šolo in igre so najprimernejši ti polčevji iz močnega usnja z neraztrgljivimi gumijastimi podplati. Od št. 31—34 Din 49.—, od št. 35—38 Din 59.—

Elegantni, lahki in zračni damski sandali. Izdelani iz močnega belega usnja, kombiniranega s pivnim usnjem preko narti.

Lahki moški polčevji izdelani iz rujava usnja s kožnatim podplatom. Luknjasti okras pospešuje zračenje noge. Stanejo samo Din 99.—

Za Vaše najdražje fant in lahki čevlji v rujavi barvi z okusnim okrasom in preponke preko narti. t. 27—30 Din 59.—, št. 31—34 Din 69.—

UDOBNOST NAD VSE! Izrezani v nartu in bogato okrašeni čevji. Vežejo se z okrasnimi pentljami. Jako so lahki, zato jih kupite za sprehod.

Rata

HLAPCA

oženjenega, z večjo družino sprejme v stalno službo s 1. majem uprava veleposestva Krumperk, pošta Dob pri Domžalah.

KOVAŠKEGA POMOČNIKA

sprejemem takoj. Samci s podkovsko šolo imajo prednost. Istotam se sprejme tudi kovaški vajenec. Hrana in stanovanje v hiši. Tuma Rudolf, Šalkavas, pošta Kočevje.

OSTANKI

iz mariborskih tekstilnih tovarn

pristnobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m in sicer:

Paket »Serija H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžev za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih.

Paket »Serija M« z vsebino 16—21 m pralnega blaga za ženske obleke in dečke, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in poizvile za biuze in obleke v izbrano lep sestavi.

Paket serijo H in M pošiljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštne prosto za znižano ceno din 130.—

Paket »Serija Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum oziroma plašč in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 250.— din zadnji dober kamgarn, isti v modri in črni barvi din 275.— Celo podlaga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.—

Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato pišite še danes na razpošiljalnico »KOSMOS«, Maribor, Kralja Petra trg. Trgovcem popusti!